

ANNO DNI ÆTATIS SVÆ 21

1585

QVOD ME NVTRIT
ME DESTRVIT

Komplotten

elisabetanskt drama i fem akter

av Christian Lanciai (1998)

Personerna:

Nicholas Skeres
Ingram Frizer
en sjöman
Eleanor Bull
Sir Thomas Walsingham
Robert Poley
William Danby, drottningens likbesiktigare
en präst
Christopher Marlowe
Toby, en tjänare
William Stanley, sjätte earlen av Derby
Drottning Elisabet av England
Richard Hesketh, katolsk agent
Ferdinando Stanley, femte earlen av Derby
William Stanley II, dennes kusin
William Shakespeare
Lady Audrey Walsingham
Sir Walter Raleigh
Thomas Kyd
Thomas Thorpe
Henry Wriothesley, earl av Southampton
Robert Devereux, earl av Essex
Edward de Vere, earl av Oxford
Lady Elisabeth Stanley, hans dotter
Ben Jonson
Konung Henrik IV av Frankrike
Konung Jakob (James) I
Hans drottning
Sir Robert Cecil
en berusad gäst
en utkastare
Sir Francis Bacon

bröllopgäster
kroggäster
skådespelare
publik

Handlingen äger rum i England 1593-1613
samt vid Henrik IV:s hov i Frankrike.

Dramat bygger på Calvin Hoffmans teori "*The Man who was Shakespeare*" publicerad 1955, som det bygger vidare på och utvecklar. Hoffmans bok omfattade ursprungligen mer än 700 sidor, men bara ett drygt hundratal blev någonsin publicerade.

Dramat kommer att få en fortsättning, "*Spökskrivaren*", som närmare behandlar Bacon, Oxford och Raleigh.

Copyright © Christian Lanciai 1998

Komplotten

Akt I scen 1.

Nicholas Skeres Vad fan gör vi här egentligen?
Ingram Frizer Tyst med dig! Vi är här i affärer!
Skeres Men vad fan ska det vara bra för?
Frizer Tyst! Det måste vara viktigt eftersom gubben kräver det!
Skeres Jag önskar att han nån gång ville göra sina kupper själv. Fy fan för att vara slav åt en sådan!
Frizer Tyst! Han har makt, och han ger oss pengar! Och han begär inte det omöjliga av oss! Vi är affärsmän och vill leva! Eller hur?
Skeres Jo du, vad gör man inte för sitt levebröd!
Frizer Där kommer en! Vad sägs om honom?
Skeres Han ser bra ut. Han får väl duga lika väl som en annan.
Frizer (tilltalar en vild sjöman) Hej, polarn! Hur mås det?
Sjömannen Tackar som frågar. Det går väl ingen nöd på mig precis.
Skeres Vad sägs om ett glas där i puben?
Sjömannen Kan ni inte dricka för er själva? Jag tänkte mig hemåt.
Frizer Ah, det kan du göra sedan. Vi kan ha ett jobb åt dig.
Sjömannen Väl betalt?
Frizer Naturligtvis!
Sjömannen Hederligt?
Frizer Naturligtvis!
Sjömannen Då så! Vad väntar vi på?
Skeres Så ska det låta! Vi bjuder!
(Frizer och Skeres tar hjärtligt sjömannen om skuldrorna och går in med honom till Eleanor Bulls ställe.)
Sjömannen Men det här är ingen pub.
Frizer Nej, det är bättre upp. Det är fru Bulls hus, och hon bjuder oss på drinkar.
Sjömannen Ni tycks känna till såna här ställen.
Skeres Fru Bull är väl precis vad du kan behöva efter dina resor?
Sjömannen (blinker) En sjöman i hamn tackar aldrig nej till kvinnor.
Skeres Så ska det låta! (slår honom på ryggen.)
Sjömannen Men varför är ni så vänliga mot mig? Vad har jag väl gjort för att förtjäna det?
Frizer Du kommer att göra det, gosse!
Skeres Här kommer madame Bull med drinkarna.
fru Bull (en stadig kvinna, kommer bärande in med glas på en bricka)
Låt er väl smaka, gossar!
Frizer Detta är precis vad vi behöver! (grabbar en pokal)
Skeres Här, polarn! (tar en annan och ger den tredje åt sjömannen) Skål!
Sjömannen Skål då, kamrater! (höjer sitt glas, alltfjämt något osäker)
(De dricker.)

Berätta nu vad ni vill att jag ska göra.
 Frizer Vi väntar bara på en tredje man också som ska komma.
 Sjömannen En tredje man?
 Skeres Vår arbetsgivare. Det är han som beställt uppdraget.
 Sjömannen Jag förstår. När kommer han?
 Frizer När som helst.
 Sjömannen Men ni vet väl vad det handlar om. Ni kan väl berätta litet.
 Skeres Du kan prata bättre än jag, Ingram.
 Frizer Saken är den, polarn, att vi har en kompis i nöd.
 Sjömannen (*tjänstvillig*) Vad kan jag hjälpa honom med?
 Skeres Säg inte för mycket, Ingram.
 Frizer (*mörkt*) Han har åkt fast för att en god vän förrått honom. Därför behöver vi en okänd vän för att hjälpa honom.
 Sjömannen Jag ger honom gärna ett handtag.
 Frizer Du kommer att rädda hans liv, gosse.
 Sjömannen Det gläder mig. (*försiktigt*) Och hur mycket får jag för besväret?
 Frizer I bästa fall evig ryktbarhet.
 Sjömannen Oj oj! Det har jag aldrig drömt om!
 Skeres (*orolig*) Vad fan kommer de aldrig för!
 madame Bull (*tittar in*) Mera sekt, grabbar, medan ni väntar?
 Frizer Ja, det kan vi verkligen behöva, gumman.
 Sjömannen Och vem är denne er vän som behöver ett handtag?
 Frizer Han är inte vem som helst, gosse.
 Skeres (*lyser upp*) Nu kommer de!
 Frizer Är Poley också med?
 Skeres Ja, de är båda här.
 Bull Här är drickat, pojkar! (*fyller på pokalerna*)
 Frizer Du är en ängel, flickan!
 Bull Allt för att underlätta saken.
 (*Thomas Walsingham kommer in med Robert Poley. Den senare ser för ruskig ut, då han har en lång ritt bakom sig genom regn och lera.*)
 Frizer Mera sekt åt herrn och hans dräng här, Eleanor!
 (*Bull går ut för att hämta mera.*)
 Skeres Vilken tur att du kunde komma, Bob!
 Poley Vad gör man inte för affärerna?
 Walsingham (*har satt sig vid ett bord, synar sjömannen på avstånd*) Är detta vår man?
 Skeres Vi fann ingen bättre.
 Walsingham Han duger. Vad är ditt namn, min gode man?
 Sjömannen Francis Archer.
 Walsingham Ett gott namn. Välkommen in i klubben, mr Archer.
 Sjömannen Vad är det för klubb?
 Skeres Den har många namn. Kit har kallat den för Svarta Nattens Sällskap ibland.
 Sjömannen Kit?
 Frizer Mannen du ska hjälpa.
 Sjömannen Med vad?
 Walsingham Nog med prat. Till saken.
 Poley Jag är beredd.
 Skeres Ska vi inte dricka först?
 Walsingham Drick ni. Jag går. Gör snart vad ni har att göra.
 (*reser sig och går ut.*)
 Sjömannen Verkar inte det hela en aning mystiskt?
 Poley Tids nog begriper du allt, min vän.
 Bull (*kommer med en ny flaska och två nya pokaler, fyller även på de gamla*)

Vart gick vår gentleman?

Poley Han red hem. Han kommer inte tillbaka.

Sjömannen Vem var den fine herrn?

Skeres Du ska inte ställa frågor, polarn. Ju mindre du vet, desto bättre.

Frizer Ut med sig nu, Eleanor! Vi ska prata affärer.

Bull Javisst. (*går ut*)

Sjömannen Jag är redo.

Poley Redo för vad?

Sjömannen (*troskyldigt*) Att få veta mitt uppdrag.

Skeres Vi är också redo.

Poley Vad väntar vi på?

Frizer Ett glas till. (*tömmar sin pokal*)

Skeres Är du feg, Ingram? (*tömmar sin pokal*)

Poley Ni har haft tid på er att dricka tidigare. Sätt i gång!

Frizer Det blir lättare om vår vän här först får känna sig ordentligt hemma. Ni behöver mera sekt, min vän. (*fyller på sjömannens pokal*)

Sjömannen Ni skämmer ju riktigt bort mig.

Frizer Det är meningen.

Sjömannen Bara jag inte blir så full att jag inte kan arbeta. Men det måste ni få avgöra.

Frizer Ja, avgörandets stund nalkas.

Poley Tänker ni bara dricka hela tiden och aldrig komma till skott?

Skeres Han har rätt, Poley. Vi måste förpläga vår vän ordentligt först, så att han blir ordentligt nöjd med oss och med hela saligheten.

Frizer Drick, min vän! (*skålar med sjömannen*)

Sjömannen Jag begriper mindre och mindre. (*dricker*)

Poley Tänker ni dricka honom under bordet kan det ta hela dagen och natten. Sjömän som han tål hur mycket som helst.

Sjömannen (*något sluddrig*) Jag råkar ha fastat hela dagen. Jag dricker gärna.

Frizer Det blir bra det här. Drick er nöjd, min vän, så blir det lättare för er sedan.

Skeres Han vet vad han gör, Bob.

Poley Jag kan inte vänta här hela dagen. Gör det nu!

Skeres Stressa oss inte, Bob.

Frizer Vi måste ta det lugnt, Robbie. Frank här har inte druckit färdigt än.

Poley Det är bäst jag dricker till ordentligt jag också då. Det blir ju tydligen en utdragen historia.

Skeres Det är rätt, Robbie! Slappna av!

Sjömannen Det är nog bäst att jag får veta vad jag ska göra innan allt slocknar.

Poley Han håller på att slockna.

Skeres Han är nöjd, Ingram. Sätt i gång.

Frizer Ta det bara lugnt, så ska vi göra det snabbt och smärtfritt!

Sjömannen Tänk att man skulle hamna i så goda kamraters lag! Här får man sig serverad den ljuvligaste sekt alldeles gratis, så att man mår som en prins! Och ni har inte ens sagt ännu vad jag ska göra.

Poley Ska jag dra historien för honom?

Skeres Gör det, Robbie. Du kan göra det kort.

Poley Det rasar en pestepidemi i London, gosse, och Kit får inte lämna staden.

Sjömannen Varför får inte Kit lämna staden?

Poley Därför att han är arresterad men fri mot borgen. Men han får inte lämna staden.

Sjömannen Berätta mera.

Poley Det betyder bara en sak. Han kommer att bli avrättad.

Sjömannen Vad har Kit gjort?

Poley Han har åkt fast för ateism och falskmynteri. En polare förrådde honom på tortyrbänken.

Sjömannen Och vad vill ni att jag ska göra? Befria honom?

Poley (*reser sig*) Nej, min vän. Du behövs för ett högre syfte.

(*drar sin värja. De andra två gör likadant.*)

Sjömannen Vad är detta? Jag begriper ingenting! (*tömmar förskräckt sin pokal.*)

Poley Det är inte meningen heller.

Frizer Ja, drick slut, min vän. En lång resa väntar dig.

Sjömannen Men vad är meningen?

Poley Vi behöver ditt lik.

Sjömannen Mitt lik?

Frizer I stället för Kits.

Skeres Snacka inte utan stöt till! (*Skeres och Frizer stöter till mot sjömannen.*)

Sjömannen (*dödligt sårad*) Varför just jag?

Poley Det hinner vi tyvärr inte svara på just nu. (*ger honom nådastöten.*

Sjömannen dör.)

Frizer Vi gav honom i alla fall ordentligt att dricka.

Skeres Det är gjort. Vad gör vi nu?

Poley Nu har vi bara att vänta. Ingram, ge dig själv några skärsår i huvudet, så ser det bättre ut.

Frizer Räcker det inte med *en* död?

Poley Gör som jag säger!

Skeres Jag fixar det. Stå still, Ingram. (*ger Ingram två små sår i pannan.*) Nu har du varit i slagsmål och tvingats försvara dig och döda vår vän i självförsvar.

Poley Och liket måste kvickt ner i jorden, för pesten härjar i staden. Är kärran redo utanför?

Frizer Graven är också ordnad.

Poley Allt går efter planerna.

Bull (*kommer in med en ny bricka*) Mera sprit, mina herrar?

Skeres Det kan vi behöva. (*grabbar tag om en bägare*)

Frizer Drick inte för mycket, Nicky. Det är inte över än.

Bull Nej men så ni har sölat ner! Så har det inte sett ut här sedan de sprättade upp Billy Fountain.

Frizer Var det länge sen?

Bull Evigheter sen. Det var förra året.

Poley Madame Bull är van vid det mesta. Vad tror ni vi valde det här stället för?

Bull Han är ju alldeles nersmetad i hela ansiktet!

Poley Låt honom vara det. Det är bara bra. Det underlättar jobbet för likbesiktigaren.

Skeres När kommer han?

Poley Så fort kusten är klar. Vi sitter lugnt kvar här och väntar så länge.

Bull (*sätter fram en bägare åt honom*) Huset bjuder.

Poley (*tömmar den under tystnad*)

Skeres (*ser ut genom fönstret*) Han är här!

Poley Bra!

Walsingham (*återkommer*) Är det gjort?

Poley Han är stendöd.

Walsingham (*kommer in, stänger dörren efter sig, inspekterar liket med korslagda armar*)

Så ligger du där stendöd. Nu är du försäkrad mot evigheten, Kit! Nu kan ingen röra dig längre, för de döda må hemsöka de levande, men ingen levande bråkar frivilligt med en död. Ett snyggt jobb har ni åstadkommit, pojkar! Ni har förstört hela ansiktet på honom. Ingen kan se att det här förstörda kadavret inte är Christopher

Marlowe. Jag hade inte kunnat göra det bättre själv. Saken är klar. Jag hämtar likbesiktningsmannen. (*går skyndsamt ut igen.*)

Bull (*förtjust*) Det här är det bästa mord jag har varit med om!

Poley Det kommer att gå till historien.

Bull (*går fram till liket*) Så detta är Kit Marlowe, som satt skräck i hela London och fått hela England att rysa och skakat hela etablissemangen! En skön slutprodukt det blev av tiljornas största skrävlare! Är det sant att han ville avskaffa hela Bibeln?

Poley Nej. Han ville bara skriva *om* den.

Bull Han skrev bättre saker själv. Han kunde ha fortsatt med det i stället för att nu ligga här.

Poley Det är det han nu kan göra. Det här är bara början. Det är nu han kan börja skriva riktiga pjäser. Men märk väl: det vet vi ingenting om. För vår del ligger Kit Marlowe här på bordet olyckligt dräpt i självförsvar av vår vän Ingram här, som måste försvara sitt liv när han angreps av Kit bakifrån.

Frizer Vi har gjort världen en tjänst. Nu kan Kit äntligen få börja arbeta ostörd.

Poley Men det vet vi ingenting om.

Skeres (*ser ut genom fönstret*) Här kommer de.

(*Walsingham kommer in tillsammans med likbesiktningsmannen Danby.*)

Walsingham Ett högst olyckligt tillbud, mr Danby. Och att det skulle hända just här idag och i en respektabel dams hus!

Danby Det var tur för er att jag var i närheten. Annars hade det blivit problem.

Walsingham Ni tänker på pesten?

Danby Dels det, och lik ruttnar fort så här års. (*ser liket*) Så här har vi alltså kadavret. En sorglig syn!

Frizer (*träder fram*) Det var jag som gjorde det. Som ni ser har jag inte flytt från dådet utan erkänner mig skyldig.

Danby Givetvis. Sir Thomas, jag klarar resten själv. Ni har aldrig varit här. Förstått?

Walsingham Förstår ni, pojkar? Jag har aldrig varit här.

de tre mördarna Förstått!

Bull Och jag har aldrig sett er i hela mitt liv, Sir Thomas!

Walsingham Ni och alla får era belöningar. (*går*)

Danby Ni är införstådda med att jag måste skriva en utförlig rapport? (*tar fram dokument*)

Poley Naturligtvis.

Danby Alltså. Till verket. Låt oss få det undanstökat. Låt oss börja med namnen. Era namn, mina herrar?

Skeres Nicholas Skeres.

Poley Robert Poley.

Frizer Ingram Frizer. Det var jag som gjorde det.

Danby Jag vet. Du blev anfallen bakifrån av Kit när ni satt vid bordet med ryggarna mot honom, när han (*ser sig omkring*) låg där på bänken. Jag ser att han har illa tilltygat er, mr Frizer. Naturligtvis måste ni försvara er, och då råkade ni olyckligtvis hugga ihjäl den enastående diktaren. Otur, mina herrar! Så kan det gå! Och här har vi alltså liket. Jag ser precis vad som har hänt. Här är det dödliga såret som gått rakt in i ögat på honom och en bra bit in i huvudet. Hugget är en tum brett och har gått två tum in i hjärnan. Det låter bra! Saken är klar! Dödligt sårad med omedelbar verkan! Det hade inte kunnat vara bättre! Ni har skött saken bra, mina herrar. Allt vad vi nu behöver är sexton vittnen.

Bull (*förlägen*) Räcker det inte med oss?

Danby Oroa er inte, madame. Vi fixar de sexton vittnena i morgon. Nu måste vi få se till att få undan liket. Annars kan det ju börja stinka och lukta, och staden är ju drabbad av pesten.

Poley Vi har en kärra utanför.

Danby Se till då att genast köra iväg liket till prästen! Sankt Niklas ligger några kvarter härifrån. Där finns flera tomma gravar. Se till att liket försvinner i en av dem, och jag ska se till att den fylls illa kvickt. Han var ju ateist, så han behöver ingen gravsten.

prästen (kommer in) Jag hörde att något var på gång här. Är det här som det beklagliga dödsfallet har inträffat?

Danby Ni kom just i rätta ögonblicket, pastorn! Vi har precis avslutat likbesiktningen.

prästen (kommer fram till liket) Så detta är vad som återstår av den store gudsbespottaren! Vilket omänskligt slut för en människa! Men så var han ju också ateist. Vad lära vi oss härav? Måtte alla ateister sluta på samma sätt, till varnagel för alla kättare i världen! Här ser vi nu hur högmod bestraffas på det mest rättvisa tänkbara sätt! Var är din stolthet och dina ambitioner flydda nu, Christopher Marlowe? Du som trodde dig ensam kunna erövra hela världen från en scen med en lösryckt tunga, hur mycket mera talande än hela ditt livsverk är nu din blodiga gräsliga tystnad! Jag hånar dig, din maskavföda, så som du vågade håna kyrkan och Den Heliga Skrift! En blodig köttslamsa som stinker värre än all din svett är nu allt som finns kvar av din hybris! Se ditt verk, Christopher Marlowe, se summan av din strävan, se ditt eget blodiga våldtagna lik! – För undan aset.

Skeres Vi har en kärra utanför.

prästen Bra. Då slipper jag ta i honom. Men ni får bära honom ut åt mig.

Poley Vi är glada att kunna stå till er tjänst, pastorn.

prästen (till Frizer) Är ni den lycklige? Gud välsigne er! Låt mig få skaka er hand! Gratulerar!

Frizer Det var mig ett nöje, pastorn.

Poley Ta tag där, Nicky, så bär vi ut kadavret av Kit Marlowe.

Skeres Ska jag ta i huvudändan?

Poley Ta i axlarna, dumsnut. Jag kan lova dig att fötterna stinker värre än resten.

Bull En hutt på vägen, pastorn?

prästen Nej tack, madame. Jag ska predika i afton.

Bull Vilken predikan som helst blir bättre med lite sprit.

prästen Jo, men det är inte bra om jag sluddrar. Kom nu! Låt oss vräka ner det ateistiska aset till maskarna där han hör hemma! (*Skeres och Poley bär ut liket. Prästen går ut efter dem.*)

Poley Sakta nu! Tappa inte taget!

Skeres Lita på mig, Bob!

Bull Får jag bjuda mördaren på en sup?

Frizer Gud vet att jag inte gör sånt här varje dag.

Danby Jag vill mena motsatsen. Det är inte varje dag jag får ett sådant här förtroendeuppdrag.

Frizer Är det inte samma sak?

Danby Bara om man ser till betalningen.

Frizer Ni är drottningens egen likbesiktigare, eller hur?

Danby Det var därför det olyckliga tillbudet måste ske i Deptford. Det låg inom drottningens egen jurisdiktion. En vanlig lagman hade inte låtit sig justeras lika lätt.

Frizer Så min arbetsgivare har makt över drottningens män men inte över lagens?

Danby Precis. Han har ju pengar, och hans kusin var ju statsminister. Er arbetsgivare är inte så dum så att han ser till att förlora det inflytande han vann under sin tid som statsministerns kusin.

Frizer Och det inflytandet kan han bara behålla genom att fortsätta anställa skojare som mig, Poley och Skeres.

Danby Vi är alla skurkar i etablissemangen. Det är därför vi är etablerade. Fria andar som Kit Marlowe skulle aldrig kunna etablera sig.

Frizer Nej, det har vi ju sett.

Bull Skål, mina kära skurkar!

Frizer Skål för de fria andarnas frihet! (*De skålar.*)

Bull Synd bara på en så god och käck sjöman.

Danby Mistress Bull, jag kan försäkra er, att den sjömannen gjorde en insats och var glad åt att få offra sitt liv i kronans tjänst och i ett exceptionellt förtroendeuppdrag dessutom. Han kommer att gå till historien.

Frizer Jag håller dock med mrs Bull om att det kändes lite onödigt att behöva mörda för att få fram ett lik.

Danby Problemet var att vi måste ha ett lik som var rent och färskt och friskt. Det kunde inte vara pestsmittat, för då skulle det inte bli trovärdigt som Marlowe. Genom att vi fick fram ett autentiskt lik kan saken nu inte på något sätt betvivlas, och det var dithän vi önskade komma. Drottningen kommer att bli nöjd med Walsinghams insatser.

Frizer Men kunde ni inte ha låtit den hängde John Penry passera som Marlowe?

Danby Med blåmärken efter strypsnaran runt halsen? Mr Frizer! Tror ni rättvisan går på vad som helst?

Frizer Mr Danby, med er som dess representant tror jag faktiskt det.

Danby Jag representerar inte rättvisan, mr Frizer. Jag är drottningens man, och hon är även er arbetsgivares arbetsgivare.

Frizer Så vi hade inget val, då vi måste behaga drottningen.

Danby Och glöm nu inte, att det är Kit Marlowe som är död. Ingen annan.

Frizer Skål för drottningen. Hoppas hon vet vad hon gör.

Danby Hon vet alltid vad hon gör. Därför behöver ingen annan veta det.
(*De skålar och dricker.*)

Scen 2.

En salong med öppen brasa på Scadbury Park, Walsinghams egendom.
Ensam framför brasan sitter Christopher Marlowe.

Marlowe Jag är död. Och ändå lever jag. Nej, jag är i limbo. Detta är inte längre verkligheten. Jag är avrättad och förekommer bara som skugga. Kungen är död och får bara fortsätta fungera genom vålnader. Och det ska ni ge er fan på att han kommer att göra! Vilka vålnader och spöken, vilka fantomer och mardrömmar han kommer att producera och hemsöka seklerna med! För evigt skall scenerna darra för deras egen Tamburlaine the Great, den oomkullrunkelige världshärskaren på scenen, som måste mördas för att få sin makt befäst för alltid, som Jesus. Ja, jag har blivit som den korsfäste själv, den nya tidens Messias, ateist och gudsbespottare och hyllare av homosexuell kärlek som den enda sanna kärleken, som en annan Orfeus. Orfeus och Messias – vad har det egentligen blivit av dig, Christopher Marlowe, skomakarens son som var en sådan naturbegåvning att han fick studera vid Cambridge och lära sig alla de farligaste och mest kätterska författarna att kunna gissla etablissemangen med? Och jag är ännu ung, fastän jag redan är död. Mitt livs ironi är större än hela världen, och jag har bara börjat. Men hur kan jag väl någonsin fortsätta nu när jag är död och har berövats allt – och mest av allt mitt kungarike scenen? Hur skall jag klara förlusten av London, min hela värld? Nej, jag förstår inte mitt eget öde. Men nu tror jag min beskyddare kommer. (*Buller utanför. Thomas Walsingham inkommer.*)

Nå, broder, hur lyckades du med min död?

Walsingham Allt är klart. Nu är det bara för dig att försvinna.

Marlowe En sista natt tillsammans?

Walsingham Vi kan inte riskera det. Regeringen har ögonen på mig. Vem som helst kan komma på besök här när som helst. Ett fartyg väntar på dig i Dover. Här är dina klara papper. Ditt nya namn är Francis Archer.

Marlowe Yrke?

Walsingham Sjöman.

Marlowe Passar en vinddriven poet.

Walsingham (sätter sig) Ditt nya liv börjar nu, Kit. Se det som en utmaning. Antingen klarar du den och blir då verkligen den nya tidens profet och ledare, eller också klarar du den inte och går under. Det får du inte göra. Du måste klara det, för bådas vår skull och för drottningens, som sanktionerat din räddning. Du måste lyckas bevisa att du hade rätt.

Marlowe Jag ser det mera som en prövning för mina vänner.

Walsingham Hur menar du?

Marlowe När de får veta att jag är död kommer de alla att tala sanning. Jag har alltid undrat var Tom Kyd, Baines och alla de andra verkligen stod. Jag ville alltid veta vem som hycklade och vem som talade sanning. Nu får jag inte veta det, eftersom du jagar bort mig.

Walsingham Kit, sanningen är, att du har inga vänner. De förrådde dig alla och i synnerhet Baines och Thomas Kyd. Bara för deras skull var allt detta nödvändigt.

Marlowe Det var Robert Greene som började.

Walsingham Han är död. Han räknas inte.

Marlowe Men vad tror du om Baines?

Walsingham Jag tror det var han som skrev din dödsdom.

Marlowe Så om jag inte hade dött i Deptford hade jag ändå säkert blivit avrättad?

Walsingham Med största sannolikhet, tack vare Baines. Risken var för överhängande och allvarlig för att kunna tas. Men du drev honom till det, Kit. Du är själv ansvarig för ditt eget öde.

Marlowe (reser sig) Är det mitt fel att Tom Kyd åkte fast och skvallrade under tortyr?

Walsingham Du vet vad jag menar, Kit. Du gjorde allt för att utmana ödet. Du dölde aldrig någonting. Du predikade ateism redan i Cambridge. Du har hotat etablissemangen överallt utom från scenen. Du åkte fast för ditt falskmynteri i Holland. Du har umgåtts med sodomiter och firat svarta mässor med dem i skogen. Du skulle inte bara ha avrättats för ateism och falskmynteri utan även för homosexualitet och trolldom, de två värsta brott som England känner.

Marlowe Tack, åklagaren. Låt mig då få försvara mig. Jag har aldrig försökt gömma min last som alla andra. Jag har aldrig hycklat. Jag har aldrig ljugit. Jag har provat allt och skäms inte för det. Jag har lärt känna alla människor utan undantag. Jag har vandrat i paradiset med de lärde i Cambridge och solat mig i gudars glans som Philip Sidney och Giordano Bruno, men jag har heller aldrig missunnat mig de uslastes sällskap. Du har själv varelser som Ingram Frizer, Nicky Skeres och Bob Poley i din tjänst. Vi har båda provat allt tillsammans från den underbaraste spiritualitet till de lägsta tänkbara laster. Ja, jag har umgåtts med satanister och trolldomsidkare men bara för att lära känna dem som människor. Jag har varit din stjärtgosse, Tom, men jag har också varit din skyddsängel. Du kan döma mig rättvisast av alla.

Walsingham Du är död, Kit. Det är din räddning. Du var för god för att kunna leva.

Marlowe Vårt förhållande var för gott för att kunna bestå.

Walsingham Du kan bevåra det som diktare. Du kan föreviga det, Kit, just genom att vi skiljs för gott.

Marlowe Bli bara inte sentimental, Tom. Det tål jag inte.

Walsingham Det samma gäller dig. Vi är båda män, Kit. Bara kvinnor är sentimentala, som Sokrates sade.

Marlowe Nej, det var Platon.

till drottningen, att om min bror ombeds bli katolikernas kandidat till tronen efter vår drottning, så tänker min bror avböja erbjudandet.

Walsingham Det var stora nyheter. Ni gör mig förvånad, lord Stanley. Det är inte ert påbrå som har retat drottning Elisabet. Det är er starka maktställning i Lancashire mellan Skottland och England.

Stanley Jag har framfört mitt ärende. Låt mig inte störa mer. Men är inte detta vår berömde Kit Marlowe?

Marlowe Egentligen inte.

Stanley Jag hörde ett rykte att du var död.

Marlowe Redan?

Stanley Det finns folk i London som påstår att du har dött i pesten.

Marlowe Eftersom jag inte har det kanske ni, lord Stanley, kan hjälpa oss med ett litet problem.

Walsingham Säg inte för mycket, Kit. Vi har ju nu fått veta att ingen Stanley någonsin blir konung.

Marlowe Just därför bedömer jag honom som pålitlig. Jag vill ta honom i vårt fulla förtroende.

Stanley Jag är bra på att bevara hemligheter.

Marlowe Det tror jag, lord Stanley. Ni har kanske hört att jag har anklagats för ateism och falskmynteri?

Stanley Vad jag vet är att vår arme vän Thomas Kyd blev arresterad för påstådd delaktighet i Babingtonkonspirationen och torterad och att han under tortyr försökt skylla ifrån sig på er.

Marlowe Därefter har fler anklagat mig och det så allvarligt, att jag måste lämna landet.

Stanley Jag beklagar.

Marlowe Om jag stannar är jag död. Om jag flyr blir jag fredlös på livstid. För att ge mig arbetsro har därför Sir Thomas här lämpligen arrangerat min juridiska död. Formellt är jag död från denna dag, lord Stanley. Jag kan endast leva vidare inkognito.

Walsingham Detta är en statshemlighet, lord William. Förstår ni?

Stanley Jag förstår fullkomligt. Till saken.

Walsingham Kit kommer att fortsätta dikta, men ingen får misstänka att han inte är död. De enda som vet det är vi i detta rum, hans juridiska mördare, som alla är i min tjänst, samt drottningen själv. Det är önskvärt att ingen annan någonsin får veta det, och att vi som vet det begraver hemligheten i våra hjärtan så länge vi lever och ända in i döden. Är ni med?

Stanley Givetvis.

Walsingham Saken är den, att då Kits röst och penna inte kan tystna, vi behöver en pålitlig neutral person i vars namn hans dikter kan offentliggöras.

Stanley Bara hans dikter?

Marlowe Helst även mina pjäser. De måste kunna presenteras i något annat namn än mitt.

Stanley Detta är kuriöst. Jag är nämligen i samma sits själv. Jag har skrivit några italienska komedier som jag omöjligt kan offentliggöra i mitt eget namn, då min familj är vad den är. Flera andra är i samma dilemma, till exempel earlen av Oxford. För vår del tror jag att vi har hittat lösningen. Och ni kan nog få dela samma lösning, om ni vill.

Walsingham Slå er ner, lord Stanley, och berätta.

Stanley (gör så) För sex år sedan kom jag tillbaka från mina vidsträckta resor i Europa. Jag vistades då i vårt hus i Chester, där min brors teatersällskap ofta uppträdde. I hans trupp fanns en ung man från Stratford, som tröttnat på sin fru och rymt från henne för att bli skådespelare. Han liknar er, master Marlowe, och är väl i ungefär

samma ålder. Han är en pålitlig och trogen teaterapa som vem som helst kan betros med vad som helst. Honom har jag tänkt tillfråga om han mot ersättning vill låna sitt namn åt Oxfords och mina pjäser. Gör han det kunde han även ta hand om era dikter.

Marlowe Hans namn?

Stanley William Shakespeare.

Marlowe Aldrig hört talas om.

Walsingham Inte jag heller.

Stanley Vill ni jag skall fråga honom?

Walsingham Bedömer ni det som riskfritt? Kan han bevara hemligheter lika väl som ni?

Stanley Jag bedömer det som fullkomligt riskfritt, då han får betalt för det. Han är en perfekt affärsman som aldrig förräder en hemlig inkomstkälla.

Walsingham Han låter nästan som vår man.

Marlowe Vi har knappast något annat val än att lita på er och på honom.

Stanley (reser sig) Bra. Då är saken klar. Förlåt att jag störde er, mina herrar.

Walsingham Jag ser fram emot ett eventuellt framtida litterärt samarbete, lord Stanley, under kodbeteckningen Shakespeare.

Marlowe Men ni får inte gå härifrån utan att avge ett högtidligt löfte.

Stanley Nå?

Marlowe Ni har aldrig sett mig här. Är det förstått?

Stanley Naturligtvis har jag aldrig kunnat se Kit Marlowe här eftersom ju alla redan vet att han dog idag. Vad talar den där mannen om, Tom? Vem är det?

Walsingham Det är en vinddriven sjöman vid namn Francis Archer.

Stanley Glad åt att göra er bekantskap, mr Archer, och lycklig resa, vart ni än beger er!

Walsingham Vi kommer att få höra ifrån honom. Han kommer att skriva brev.

Stanley Många och långa, hoppas jag. God afton, mina herrar! (*avlägsnar sig utan vidare krumbukter.*)

Marlowe Han fattade genast.

Walsingham Och han skaffade oss genast en lovande bulvan. Det var som om en ängel skickat honom hit.

Marlowe Han verkar ärlig och pålitlig.

Walsingham Han är en tystlåten person som aldrig gör något väsen av sig.

Marlowe I det första brev du skriver till mig i Frankrike måste du berätta allt om denne Shakespeare.

Walsingham Jag ska undersöka honom noga. Men han verkar pålitlig som lord Stanley.

Marlowe För första gången på länge känner jag mig i goda händer.

Walsingham Det har du skäl till. Kom ihåg att vi har mördat för att du skulle få leva.

Marlowe Tom, den skulden kan du inte pådyvla mig. Jag var helt fri från ansvar. Vad ni gjorde gjorde ni helt på eget initiativ. Jag var inte ens inblandad. Jag visste ju inte ens om det. Om ni talat om det eller frågat mig till råds hade jag vägrat tillåta det.

Walsingham (mörkt) Just därför hölls du utanför. Icke desto mindre var det ett människooffer för din skull, Kit, till din ära, bara för att rädda din konst och din möjlighet att fortsätta med den. Och lika mycket som vi gjorde det för din skull var det för att det inte fanns någon annan möjlighet. Det var en nödvändighet snarare än ett mord.

Marlowe Men det var helt på ert ansvar, och du resonerar som en satanist. Är min penna då en djävulens makt? Det finns ingen makt som inte är fördärvad, och jag tar totalt avstånd från allt sådant. Nåväl, Tom, jag ger mig själv mitt straff. Om ni har

dödat i mitt namn för min diktnings skull må mitt rättvisa straff bli, att det aldrig mera skrivs något i Kit Marlowes namn.

Walsingham Du är ingen djävul, Kit. Du är den nya tidens gudom.

Marlowe Ännu värre. Må den gudomen i så fall vara namnlös.

Walsingham Låt oss nöja oss med det. Lycklig resa, Kit. Det är dags att du ger dig av.

Marlowe Så känner jag det också. Vi har avhandlat det viktigaste. Farväl, min vän. Inga tårar, inga kyssar. Men om vi ses igen, så skall vi sannerligen le.

Walsingham Lev vidare, Kit, och njut av att få vara en diktare som från och med nu äntligen kan få dikta i fred.

Marlowe Jag kommer att sakna mina Londonscener. De var mitt kungarike, som jag älskade. Jag hade bara börjat. Skall jag nu lämna allt detta och utan att ha hunnit inta resten av världen med min konst?

Walsingham Det är din utmaning, Kit. Du kan ännu hinna och lyckas. Det ondaste öde i världen kan användas till godo.

Marlowe Jag hoppas du har rätt. Tills jag skriver, min vän, är resten oss emellan bara tystnad.

Walsingham Skynda, på det att du må snart komma tillbaka.

Marlowe Tack för att du ännu tror på mig. Det är allt jag behöver. Farväl.

Walsingham Farväl, min älskade vän och obotlige poet. *(Kit bryter lika hastigt upp som lord Stanley.)*

(När han öppnar dörren flammar en blix och hörs åskan omedelbart smälla till, dåna och mullra. I dörren står en man i svart kappa.)

(Kit blir mycket uppskrämd och drar sig tillbaka. Walsingham drar sin värja.)

Walsingham Vad är det här för olaga intrång i mitt hus?

Marlowe (lugnar sig och besinnar sig) Ta det lugnt. Det är ingen fara. Det är vår förre gäst som har kommit tillbaka.

Stanley (kommer in) Ursäkta mig. Det var verkligen inte min mening att skrämma er. Åskvädret kom verkligen inopportunt. Jag kom tillbaka, för jag fick en idé.

Walsingham Lord Stanley?

Stanley Ja. Väntade ni er någon värre?

Walsingham (sticker sin värja i skidan) Jag väntade ingen alls. Vilken tanke har fört er tillbaka?

Stanley Sir Tomas, jag fick den tanken, att vår unge dramatiker här inte alls behöver lämna England.

Walsingham Om han stannar kvar riskerar han inte bara sitt eget liv utan även mitt och hela min framtid och dessutom Sir Walter Raleighs, vars lärjunge han från början var, och alla i dennes krets av beryktade fritänkare.

Stanley Han skulle vara lika säker bland katolikerna i norr som i Frankrike.

Walsingham Skulle ni riskera livet med att ta hand om honom? Han är Englands hetaste potatis.

Stanley Han är Englands främsta dramatiker. England har inte råd att förlora honom. Ja, jag skulle skydda honom med mitt eget liv, och jag vet att min broder skulle göra det även. Han skulle få fortsätta skriva pjäser men exklusivt för våra teatersällskap. Vi kan uruppföra hans nya pjäser i Chester och Lancashire och testa dem där innan vi tar dem till London. Jag vet att det skulle glädja min bror, som skulle bli entusiastisk.

Walsingham Kit, du skulle då som konstnär helt få tillhöra Lord Stranges och Drottningens Kammarherres sällskap.

Stanley Vad säger du, Kit?

Walsingham Lord Stanley, ert förslag är intressant och inte alls att förakta. Det ska beaktas med tiden. Men just nu är det nödvändigt att han försvinner från England.

Stanley Hur länge?

Walsingham Tre år minst.

Stanley Och sedan?

Marlowe Under tiden och sedan kan jag skriva för både er och Sir Thomas.

Stanley Under tiden?

Walsingham Hans dikt 'Venus och Adonis' är redan färdig. Den kan publiceras omgående. Problemet var bara att den behövde få en annan underskrift. Han har även andra dikter på gång. Och han kan ju skriva dramer.

Marlowe Vad önskar ni för dramer, lord Stanley, den ende i England utom Sir Thomas här som brytt sig om mig som människa?

Stanley Finns det något mera dramatiskt ämne än Rosornas krig? Ni har redan börjat dramatisera Holinsheds krönika, Kit, genom 'Edward III' och 'Edward II'.

Marlowe Ni har rätt. Det är bara för mig att fortsätta. Jag kunde skriva det mest djävulska tänkbara drama om Richard III.

Stanley Men inga tendenser, Kit! Ingen homosexualitet på scenen mer någonsin, som i 'Edward II', och ingen mera ateistisk propaganda eller angrepp på det kyrkliga, som i 'Kung John'. Vill du fortsätta som dramatiker fastän du är död måste dina dramer vara kliniskt rena från allt utom det rent mänskliga.

Marlowe Och det dramatiska.

Stanley Givetvis.

Marlowe Det är rimligt. Jag går med på det.

Stanley Du har världens chans, Kit, om du nu reser till Frankrike. Där kan du lära känna kvinnorna.

Marlowe De är alla trolösa, beräknande och inkonsekventa. De har inget hedersord. Jag har varit i Frankrike.

Stanley Älska kvinnorna ändå, Kit, även om det bara blir på avstånd. Och nöj dig inte med Frankrike. Fortsätt till Italien, lär känna hela renässansen och den moderna italienska litteraturen. Där finns världens bästa dramatiska stoff idag. Italien är mera världens moder idag än vad Rom var under antiken.

Marlowe Jag ska följa ert råd. Och jag ska senare komma till er i Lancashire.

Stanley Gör det snart. Jag tror inte det behövs tre år, Sir Thomas. Världen glömmer snart sin upprördhet över Kits ateistiska uttalanden och sexuella frigjordhet och även mordet på honom. Och i och med att den accepterat mordet på honom borde han vara trygg och helt immun mot övergrepp. Alla vet ju att han är död, så det kan inte vara han. Det är en praktisk omöjlighet att han existerar, då han ju är juridiskt död. Däremot kommer världen aldrig att glömma hans dramatik, och det *får* den aldrig glömma.

Walsingham Jag instämmer.

Stanley Så låt oss gå, Kit, ut i stormen tillsammans mot framtidens åska och blixtar och frimodigt trotsa alltsammans!

Marlowe Jag går, Tom.

Walsingham Du ser, att världen bryr sig om dig – inte bara jag.

Marlowe Och jag känner mig plötsligt i goda händer.

Stanley Kom, Kit! Ditt skepp väntar!

(De går ut, varvid Stanley sveper sin kappa om Kit.)

Walsingham Han kommer tillbaka med all sin kärlek. Han är för god för att världen någonsin skall kunna förlora honom. Kit Marlowe är inte död. Han har just blivit född. (drar sig tillbaka.)

Scen 3. Hovet.

Elisabet Vad jag inte kan förstå är det här dråpet på den här poeten. Han var vår främste dramatiker. Hur kunde han umgås med kriminella mördare långt ute i Deptford, och hur kunde han bli mördad av dem? Hur kunde något sådant ske? Vi har inget överflöd på kvalificerade dramatiker, och alltför många av dem har redan dött alltför unga.

Danby Ers majestät, jag var inte närvarande när mordet skedde.

Elisabet Nej, men ni fanns lämpligt till hands efteråt. Var det ingenting som verkade skumt i det där sällskapet i det där gästvänliga huset?

Danby Ers majestät, min enda uppgift var att konstatera fakta. Allt finns med i min rapport.

Elisabet Jag har läst den. Den förefaller mig märklig. Risken är att många kommer att ifrågasätta den.

Danby På vilket sätt, ers majestät?

Elisabet På alla sätt. Krognotan – hur kunde den utlösa ett dödligt slagsmål? Skulle den ha varit motivet till att vår främste dramatiker, en Cambridgefilosof som umgåtts med Bruno och muser och gudar, drar blankt för att hota en tölp, en dräng, en slusk till livet? Och hur kunde denne tölp, denne slusk döda vår skald bakom ryggen på sig? Här står ju att han inte kunde vända sig om då han satt inklämd mellan de två andra sluskarna, som inte gjorde någonting, som om de var helt paralyserade. Kort sagt, Danby. Såsom detta dråp skildras i er rapport förefaller det omöjligt.

Danby Ers majestät, jag var ej själv närvarande när dådet begicks. Min rapport grundar sig helt på dråparens egen bekännelse jämte min undersökning av liket.

Elisabet I vilket tillstånd var liket?

Danby Alldeles dött, ers majestät.

Elisabet Naturligtvis, din idiot, men hur såg det ut?

Danby Alldeles nerblodat.

Elisabet Rapporten beskriver ett djupt sår i huvudet. Kunde du se skaldens ansikte?

Danby Nej, ers majestät.

Elisabet Ni torkade inte blodet ur den dödes ansikte så att ni kunde identifiera liket?

Danby Ers majestät, jag har aldrig sett den dräpte i verkligheten. Även om vi tvättat bort blodet hade jag ej kunnat identifiera honom. Men alla betygade att det var Christopher Marlowe.

Elisabet Även de sexton vittnena, som kunde svära på saken? De kunde tydligen samtliga identifiera honom mycket lättare än ni, fastän de alla är mycket enklare människor än ni och de ännu mindre än ni någonsin hade hört talas om skalden Christopher Marlowe.

Danby Ers majestät, jag har bara gjort mitt jobb.

Elisabet Den döde var inte bara vår ypperste poet. Han var dessutom värdefull som spion åt Sir Francis Walsingham, min bortgångne vän, min ende alltid betrodde tjänare. Som agent i hans tjänst utförde poeten flera viktiga uppdrag åt oss i Frankrike och Nederländerna. Hur är det då möjligt att en tjänare till Sir Thomas Walsingham ens av en olyckshändelse skulle ha råkat döda honom och det för en futtig krogräknings skull?

Danby Ers majestät, jag är ledsen om mitt sätt att sköta denna angelägenhet inte har varit till er fulla tillfredsställelse.

Elisabet Det är inte det det handlar om, din dumsnut. Jag skulle vilja träffa denna mördare, denna klåpare, denna slusk som av en olyckshändelse råkar ta livet av vårt lands högsta begåvning, denna – vad hette han nu igen?

Danby Ingram Frizer.

Elisabet Poetmördaren Ingram Frizer.

Walsingham (gör entré) Ers majestät, ni har kallat mig. (*bugar sig mycket djupt.*)

Elisabet Sir Thomas, varför blev Christopher Marlowe mördad? Jag har skäl att misstänka er hand i detta, då det var era tjänare som fick honom död. Jag råkar veta att ni håller på att gifta er och att ni hade något av ett förhållande med Christopher Marlowe. Vad är det här för en tarvlig och skandalös böghärva?

Walsingham Ers majestät.... (*indikerar Danbys närvaro.*)

Elisabet Ge er iväg, Danby. (*Denne bugar sig och går.*)

Nå, Sir Thomas!

Walsingham Ers majestät, ni känner väl till anklagelserna mot vår hädangångne vän. Thomas Kyd anklagade honom på sträckbänken för ateism, sodomi och falskmynteri. För två veckor sedan arresterades Kit Marlowe. Den 29 maj kom de skriftliga anklagelserna från Richard Baines mot honom för alla typer av ateism. Allt detta känner ni väl till, ers majestät?

Elisabet Jag var villig att överse med dem. Och Kit Marlowe falskmyntade bara utländska pengar, aldrig brittiska. Han hade inte behövt dö.

Walsingham Men han hade mäktiga fiender, alltför mäktiga. När han låg död hos madame Bull passade en präst på att skända hans lik. Och han visste alltför väl själv hur mäktiga hans fiender var.

Elisabet Var ni en av dem?

Walsingham Aldrig. Jag hade allt ansvar för honom i egenskap av hans bäste vän och beskyddare.

Elisabet Ändå mördades han av era närmaste tjänare. Jag kan bara förstå saken som så att de gjorde det på uppdrag av er.

Walsingham Ers majestät, låt världen tro det.

Elisabet Vad menar ni?

Walsingham Kit Marlowe hade inga vänner utom mig. Han trodde sin närmaste vän vara Thomas Kyd. Denne förrådde honom tarvligare än vad någon förbannad själ kan förråda sin välgörare, även om det var under tortyr. Vänner förråder inte varandra under tortyr, inte här i England. Även Richard Baines var en vän som förrådde honom och det utan tortyr. Lägg ihop två och två, ers majestät. Ni är inte dum. Kit Marlowe kände sig obevekligt ombedd att försvinna. Han har lytt sitt ödes röst och försvunnit.

Elisabet Så den döde var – vem var han?

Walsingham En okänd sjöman utan familj som bara ville ha ett fnask.

Elisabet Hans namn?

Walsingham Francis Archer. Men den försvunne Francis Archer har lämnat landet.

Elisabet Jag förstår. Kommer han tillbaka?

Walsingham Tidigast om några år. Under tiden tilltar hans diktkonst.

Elisabet Sir Thomas, jag har felbedömt er. Ni borde belönas för att ni hörsammade mina hemligaste önskningar i denna angelägenhet. Det är bara Danby som skött det hela klumpigt med sin pedantiska formalisms krystade tillgjordhet, som producerat detta makalöst vanvettiga brottsprotokoll där ingenting vid närmare undersökning kan stämma. Jag hoppas detta protokoll aldrig blir uppmärksammat av eftervärlden. Men vad kan jag göra för er?

Walsingham Frikänn min tjänare Ingram Frizer.

Elisabet Det blir lätt. Han handlade ju enligt rapporten i självförsvar. Vem fick den idén?

Walsingham Den döde själv. Han lärde sig en del av duellen med William Bradley, som dödades av Thomas Watson. Watson kom undan då det varit självförsvar.

Elisabet Jag minns. Vår vän Kit har lärt sig intriger.

Walsingham Han förblir ovärderlig för England.

Elisabet Och det skall han få förbli. Men han är död, Sir Thomas. Danbys rapport får aldrig ifrågasättas, och det är troligen bara vi som känner sanningen som

någonsin kan genomskåda den. Han är min egen likbesiktningsman. Om detta bedrägeri någonsin uppdagas sitter ert eget huvud löst, Sir Thomas, liksom min och Englands krona. Förstår ni? Kit Marlowe är död.

Walsingham Ers majestät, jag kan försäkra er att så är fallet. Han är och förblir död. Det har han själv försäkrat mig.

Elisabet Det låter betryggande, att ha hans dödsförklaring från hans egen mun. Ni förstår väl att det var angeläget för mig att få reda på hela sanningen?

Walsingham Det är nödvändigt för statens bästa att ni känner till allt, och jag har ingenting dolt av hela intrigen.

Elisabet Det känns skönt att veta att han genom sin död är utom räckhåll för våra medeltida torterare, och omständigheterna kring hans död försäkrar mig om att han verkligen kommer att förbli det.

Walsingham Han var själv på det klara med nödvändigheten av detta, ers majestät.

Elisabet Kan jag verkligen lita på er, Walsingham?

Walsingham Varför skulle ni inte göra det, min drottning?

Elisabet Man svarar inte drottningen av England med motfrågor! Hur mycket kan jag lita på er? Var precis!

Walsingham (knäfaller och böjer nacken.) Totalt, ers majestät. Mitt liv tillhör er och England utan något undanhållande från min sida.

Elisabet Jag tror ni ljuger för mig. Jag tror inte alls att han lämnat England. Varför alla dessa lögner?

Walsingham Ers majestät vet, att ni inte hade någon mera pålitlig tjänare i världen än min kusin Sir Francis, vars totala trohet och diskretion jag har ärvt.

Elisabet Ja, ja, men varför ljuger ni då?

Walsingham (reser sig) Ers majestät, Sir Francis anförtrrodde poetens liv åt mig när han gick bort. Kan jag rädda hans liv måste jag göra det, även om det måste innebära vita lögner inför själva kronan.

Elisabet För hit poeten, Sir Thomas. Jag vill ge honom ett uppdrag i Frankrike.

Walsingham Ers majestät, hela mitt agerande i detta fall har uteslutande strävat till att skydda honom och rädda hans liv.

Elisabet Jag förstår det. Därför tror jag att jag kan lita på er och på honom.

Walsingham Jag ska föra honom till er, ers majestät, men fullständigt inkognito och på villkor att något sådant aldrig har skett.

Elisabet Självklart. Vi förstår varandra. Då är jag nöjd. Ni kan gå, Sir Thomas.

(denne går.)

Om världen någonsin får veta något om denna komplott hoppas jag det blir långt efter min död.

Scen 4.

Walsingham Ers majestät, jag har utfört min plikt.

Elisabet Är han här?

Walsingham Vi har fört honom hit.

Elisabet Jag bävar, Kom ihåg, Sir Thomas. Detta har aldrig skett. Vårt möte har aldrig ägt rum. Christopher Marlowe är död, och jag har aldrig träffat honom. Detta är vårt enda och sista möte.

Walsingham Jag är helt införstådd, ers majestät.

Elisabet Det hoppas jag att du är. Om ett enda ord om detta någonsin kommer ut är både du och Marlowe och alla som vet någonting om saken döda. Detta är mitt ord, och jag håller det.

Walsingham Ers majestät, jag har aldrig varit här i dag med någon.

Elisabet Och endast du och jag och han vet att du aldrig har varit här idag med någon. Sekretessen är total. Hemligheten är död och begravnen med Kit Marlowe och skall så förbli tills vi alla är döda.

Walsingham Ja, ers majestät.

Elisabet För in den stackars pojken. Du rör dig sedan inte ett steg från din plats i korridoren tills han kommer ut igen. Och det är bäst att jag varnar dig: när jag är färdig med honom är han inte längre samma människa.

Walsingham Förstått, ers majestät. (*bugar sig och går ut. Marlowe in.*)

Marlowe (*bugar sig ytterst vördnadsfullt och ödmjukt så fort han kommer in.*)

Ers majestät.

Elisabet Jag är inte ers majestät för dig, Kit Marlowe. Jag är något mycket värre.

Marlowe (*vågar inte titta upp*) Vad kan vara värre än döden?

Elisabet Det finns faktiskt något som är värre än döden, och under vissa omständigheter är det livet. Det är det för mig, och det kommer det att vara för dig.

Marlowe Ers majestät talar i gåtor.

Elisabet Kom för Guds skull in, gosse! Är det sant att du har sagt att du har lika stor rätt att prägla mynt som drottningen av England?

Marlowe Jag är rädd att något sådant kan ha undslupit mig i olämpligt sällskap.

Elisabet Mycket olämpligt sällskap! En patetisk puritan! Ytterst obetänksamt och oförsiktigt! Det är därför du är död! Och du måste död förbli! Förstår du det?

Marlowe Jag är medveten om villkoren för mitt liv men förstår dem inte riktigt.

Elisabet Förstår du då ingenting, din bastard?

Marlowe Vad är det jag inte förstår?

Elisabet Vem var din fader och moder?

Marlowe En hederlig skomakare i Canterbury och hans hustru.

Elisabet Du var ensam son bland fem syskon. Kände du dig aldrig utanför?

Marlowe Jo.

Elisabet Var du lik någon av dem?

Marlowe Nej.

Elisabet Liknade du din far skomakaren eller hans fru?

Marlowe Nej.

Elisabet Har du aldrig undrat varför du fick världens bästa utbildning?

Marlowe Biskopen i Canterbury fick ögonen på mig och skickade mig till Cambridge.

Elisabet Du berövades din familj för din utbildnings skull. Och vem bekostade din utbildning?

Marlowe Biskopen av Canterbury, antar jag.

Elisabet Du vet då ingenting om dig själv. Har du aldrig undrat vem du är?

Marlowe Livet är fullt av under, och jag har alltid undrat över dem alla.

Elisabet Varifrån tror du att du har fått ditt röda hår? Din intelligens? Din fallenhet för att grubbla politiskt? Dina himlastormande ambitioner? Var din far skomakaren och hans fru sådana?

Marlowe Nej.

Elisabet Var ärkebiskopen av Canterbury sådan?

Marlowe Nej. Han ville ha mig till teolog. Därför skickades jag till Cambridge.

Elisabet Det trodde du? Men du gjorde uppror, för du ville styra ditt liv efter ditt eget huvud. Därför blev du ateist och ifrågasatte hela Bibeln, och dina himlastormande ambitioner gav du uttryck åt genom förmätna gudsbespottare som doktor Faustus och juden Barnabas av Malta, samtidigt som du umgicks med tidens oförvägnaste män som Philip Sidney och Sir Walter Raleigh! Har du aldrig undrat över varför du alltid blev så väl omhändertagen och fick så höga vänner och beskyddare?

Marlowe Jag tyckte att det föll sig naturligt.

Elisabet Föll sig naturligt! Alla dörrar öppnade sig för dig, och du undrade varken varför eller vem som öppnade dem! Enligt reglerna borde du aldrig ha fått din grad i Cambridge, men du fick den i alla fall, och du undrade aldrig genom vems nåd du fick den!

Marlowe Jag förmodade genom Sir Francis Walsingham, i vars tjänst jag redan var. Jag utförde ju vissa uppdrag åt honom i Frankrike....

Elisabet Min närmaste man under trettio år! Och varför tror du han tog sig an dig?

Marlowe Jag har alltid undrat över hans välvilja mot mig och varför han tog mig i sin tjänst.

Elisabet Äntligen en undran! Nåväl, Christopher Marlowe, antag att skomakaren i Canterbury och hans hustru inte var dina riktiga föräldrar. Antag att någon gav dem en bastard att ta hand om, en högadlig bastard, och att de fick ordentligt betalt för det. Vem kan då dina riktiga föräldrar ha varit?

Marlowe Ers majestät, med respekt, men ni har ingen rätt att trampa på mina oskyldiga föräldrar, som alltid gjorde allt för mig och var hederliga och anständiga människor.

Elisabet Din solidaritet med dem hedrar dig. Men svara på min fråga. Antag att jag vet att de inte var dina riktiga föräldrar. Vem kan då dina riktiga föräldrar ha varit?

Marlowe Ers majestät tycks veta mer om mig än jag.

Elisabet Tycks! Antag att jag *vet* allt om dig! Verkar det skrämmande?

Marlowe Nej, men obehagligt. Om ni vet det, ämnar ni tala om för mig vilka mina riktiga föräldrar var?

Elisabet På vissa villkor. Och om du bryter ett enda av dem måste du dö tillsammans med Sir Thomas Walsingham, som tagit hand om dig efter Sir Francis död. Du är Englands största statshemlighet. Förstår du det?

Marlowe Jag förstår och tiger och väntar på min dom, alltså villkoren.

Elisabet Villkoren är: aldrig mera politik! Du har själv tagit initiativet till en teaterbana. Följ den! Du är vår störste poet. Men Christopher Marlowe är död, och han måste förbli död. Hemligheten med det namnet måste vara begravet för evigt.

Marlowe Vidare, ers majestät.

Elisabet Sluta kalla mig ers majestät! Jag är din mamma!

Marlowe (*baxnar, blir alldeles vit och faller ner på knä*) Ers majestät, det får inte vara sant! Ni skämtar!

Elisabet Jag skämtar aldrig! Jag är inte din biologiska mamma men desto mer din naturliga mamma, då din far var den ende kavaljer vid mitt hov som jag alltid älskade och som aldrig svek mig, raka motsatsen till den eländige Robert Dudley av Leicester, som gjorde alla mina hovdamer till horor, och hans äventyrerier höll på att föra hela England åt helvete. Det var under den tiden som den stora komplotten ägde rum, då Walsingham tvingades avrätta Norfolk, Arundel och flera andra av de mäktigaste katolikerna. Det var en eländets tid, och du var dess stora olycksbarn, som föddes som den son jag aldrig själv kunde få. Din far var min käraste morbror, den enda respektabla människan i England, som hellre än att riskera att vålla någon upprördhet med att stå för att han gjort en av mina hovdamer med barn, som alla andra gjorde och särskilt Dudley och Raleigh, gömde undan barnet diskret bland sina skyddslingar i Canterbury, de förföljda landsflyktiga hugenotterna, som han tagit sig an då så många blivit martyrer bland deras släktingar i Frankrike. Det hade betytt slutet för mitt etablissemang om det blivit känt att min sista moder fått en brorson, då ju ingen annan i vår familj fick barn, och för att skydda dig och ditt liv och även din fars vidtogs alla försiktighetsåtgärder. Vi gömde oss för världen och sökte febrilt ett sätt att samtidigt rädda dig och bli av med dig, ty du skulle ju bli familjens enda barn! Och du hade den stora tjänstvilligheten att födas för tidigt. Det

hjälppte saken, och vi kom undan med det. Bara Walsingham visste om det utom din far, och deras sekretess var den enda hederliga i landet. De smugglade dig till Canterbury och hittade en pålitlig familj åt dig. De och jag har vakat över dig sedan dess och öppnat alla vägar för dig tills nu, tills du kom med det olycksaliga yttrandet att du hade lika stor rätt att prägla mynt som drottningen av England. Då måste du försvinna, för Englands skull. Förstår du det?

Marlowe (blek, alltjämt på knä) Jag börjar förstå....

Elisabet Nu är du redan lika förstörd i själen som jag, men du slipper åtminstone bli kung.

Marlowe Jag har aldrig velat bli någonting sådant. Jag var alltid nöjd med att stå utanför allt.

Elisabet Du har en tvillingsjäl i den yngre sonen till earlen av Derby, William Stanley. Han har arvsrätt till tronen men vill heller aldrig bli kung. Han är din ende jämlike i världen. Ni är kloka båda två, och ni har teatern gemensamt. Håll er till den. Förbli poet, Kit Marlowe, men glöm ditt namn och glöm din härkomst och skriv i stället världens härligaste skådespel och bli kung för evigt i teaterns bättre värld. Det är en lyckligare värld än något konungarike, och där kan du verkligen bli en bättre kung och vara kung för evigt.

Marlowe Ers majestät, ni överväldigar mig. Jag tror inte att detta är sant. Ursäkta mig, men jag kan inte fatta att jag skulle vara en medlem av den kungliga familjen. Är det säkert att ni inte bara menar det symboliskt?

Elisabet Min moder var en hora som halshöggs, och jag har alltid själv blivit kallad bastard. Du är en annan sådan bastard, oäkta son till min morbror William Parr och skulle egentligen ha hetat William som han, den mest försynte och begåvade diplomaten och försonaren i England. Jag vet att det aldrig kan bevisas, det har vi minsann själva ombesörjt att det aldrig skall kunna, dina föräldrar fick aldrig veta från vem barnet kom och tog emot det för att de var barnlösa, de fick betalt mot löftet att tåga med risk för deras liv om de någonsin bröt löftet, men de älskade dig, och det faktum att de sedan bara fick döttrar grundmurade deras kärlek för sin ende son. Och eftersom du inte hade en aning om att du var någon annans son förrän nu så kan du inte anses vara det heller förrän från och med nu. Men du är lik mig. Du har samma politiska klarsyn och naturliga medfödda ansvarskänsla för världen. Det förräder dina skådespel. Men glöm denna världen, dess politik och dess miserabla misslyckade religioner, som alla spårat ur från början. Ägna dig i stället åt människor.

Marlowe Jag skulle inte kunna sluta skriva pjäser om det renodlat mänskliga.

Elisabet Så ska det låta. Nu känner jag igen dig. Men du måste lära dig mera om världen. Och du måste genast resa utomlands. Henrik av Navarra väntar dig redan. Dina enda kontakter här hemma blir Sir Thomas Walsingham och William Stanley av Derby. Du kommer aldrig att sakna pengar vart du än reser. Allt kommer alltid att betalas för dig. Men du måste glömma politiken. Kit Marlowe, den kungliga hemliga bastarden, kan aldrig få samma rätt att prägla pengar som drottningen av England. Den förhävelsen har redan kostat dig ditt liv, Christopher Marlowe. Du får ett nytt liv. Förstör inte det också, utan använd det väl. Ditt enda misstag är begånget. Inte ett till kommer att tillåtas dig.

Marlowe Jag hör och lyder, madame.

Elisabet Detta är enda gången vi träffas. Och den har aldrig ägt rum.

Marlowe Jag skall vara såsom en lydig son hädanefter.

Elisabet Var det, och följ ditt öde, på gott och ont, så som jag som en slav följt mitt eget till min egen lycka och olycka. Teatern har båda maskerna. Där har du ditt konungarike som jag ger dig som ett bättre arv än världens miserabla politiska, som blivit min olycka. Och din enda lycka, Christopher Marlowe, är kanske den att du redan är död.

Marlowe Jag skall ta vara på den, min moder.
Elisabet Gör det, och förvalta den väl. Du får den bara en gång och aldrig mer.
Marlowe (*faller ner på knä, böjer sig och avlägsnar sig utan ett ord, överväldigad av rörelse, sedan Elisabet redan vänt honom ryggen. När han går stänger han ljudligt dörren efter sig. Då avger Elisabet en tydlig suck.*)
Elisabet Det enda goda jag utfört i mitt liv har jag nu skilts från. Jag är redan död sedan länge, men min kärlek lever vidare om ingen annanstans så dock inom teatern. (*böjer sig trött och går.*)

Akt II scen 1. Lathom House, Chester.

Richard Hesketh Ferdinando, det är inte bara för vår egen skull vi ber dig om detta. Det är för Englands skull och för världens.
Ferdinando Jag har fortfarande sorg efter min far.
William Stanley II Du har övertagit hans ansvar, kusin. Det ansvaret måste du leva upp till.
Hesketh Allt vad du behöver göra är ett tecken med lillfingret, och hela den katolska världen ställer upp för dig.
Ferdinando Mot drottningen? Mot England? För att störta detta fria land i blodigt inbördeskrig? För att vrida tidens klocka tillbaka två hundra år och dränka detta blomstrande rike i grymhet och barbari? Och ni talar om ansvar?
W. Stanley Ferdinando, kusin, frände, broder, älskade vän, din far är död med all sin gräsliga puritanism. Vad fick han för allt sitt stöd till drottningen? Bara misstro och misstänksamhet. De enda som någonsin trott på dig och hjälpt dig är katolikerna. Nu är det din tur att infria deras förhoppningar. Ge dem deras lön för deras trofasthet. Bli konung av England.
Ferdinando Ett ord av detta i någon annans öron kunde få dig hängd.
W. Stanley Jag är beredd att ta den risken. Varför tvekar *du*?
Hesketh Ferdinando Stanley, earl av Derby, du kan inte förlora. Drottningen är utan ättlingar och har själv tagit livet av Maria Stuart.
Ferdinando Hennes son är kung av Skottland.
W. Stanley En fjant, en debil posör, en imbecill analfabet, vars fader vi vet vem det var – en av Maria Stuarts många kopplare. Ingen vill ha en sådan på Englands tron.
Ferdinando Min bror är lämpligare än jag.
W. Stanley Du backar ur?
Ferdinando Jag är ledsen, mina herrar, men jag kan inte acceptera ert erbjudande. Min far tjänade drottningen med heder så länge han levde. Han fick ingen lön eller tacksamhet för det, men han gjorde det med den äran. Jag kan inte svika hans ära, hur jag än sympatiserar med katolikernas sak. Jag kan inte ta på mig det ansvaret att starta ett nytt Rosornas krig med religiösa förtecken, som skulle omintetgöra allt vad England åstadkommit under hundra år.
W. Stanley Du är en idiot, kusin. Du ser mig aldrig mer. (*går rasande*)
Hesketh Vi skulle ha vänt oss till er bror direkt.
Ferdinando Richard Hesketh, jag måste varna er. Det är min plikt att rapportera allt om er sammansvärjning för drottningen. Ni går inte längre säkra i detta land. Jag råder er, att i stället för att gå till min bror, omedelbart lämna landet. Annars blir ni hängd.
Hesketh Ferdinando, jag höll er för en ärans man. Nu ser jag att er bror hade rätt och med honom flera andra adelsmän. Ni är inte värdig titeln earl av Derby, ännu mindre konung av England. Om ni förråder mig kan jag garantera er, att era egna katoliker kommer att hämnas.

Ferdinando Hämndens religion är ingenting för mig. Jag är kristen och tror på fred och kärlek. Det gör inte ni. Lämna mitt hus genast.

Hesketh Gud skall vedergälla er, Ferdinando Stanley!

Ferdinando Dra åt helvete!

(Hesketh drar sig rasande mot utgången. När han öppnar den möts han av vakter med hillebarder.)

vakt Richard Hesketh, i drottningens namn måste vi arrestera er.

Hesketh (ursinnig) Har du haft avlyssnare bakom tapeterna hela tiden?

Ferdinando Drottningen bevakar mig ständigt. Jag kan inte ta ett steg eller säga ett ord utan att hon meddelas därom. Vakter, hur gick det med kusin Stanley?

vakt På er önskan lät vi honom komma undan. Han är väl redan på väg till Spanien.

Ferdinando Måtte han stanna där och ej besvära England mera. För denne man till London. Drottningen väntar honom.

Hesketh Ni har sålt er ära och framtid för att fjäska för subban i Westminster!

Ferdinando Nej, min vän. Jag har räddat min familj, min familjs ära och framtid. Men du och min kusin ville offra England åt katolska slaktare och bödlar.

Hesketh Ni kommer att få ångra det!

Ferdinando För bort honom. Han är färdig här. Jag skall inte upplysa *er* om vad ni kommer att få ångra, Richard Hesketh.

(Dörrarna stängs och vakterna för ut honom.)

Min bror, vad har du för roll i detta? Vid min Gud hoppas jag ingen alls. Ty om du var med om denna konspiration mot vårt fria England är det ute med vår familj, ty bara du kan föra den vidare. Vi måste muntra upp oss efter detta. Låt oss ha ett skådespel i kväll. Master Will!

Shakespeare (träder fram ur anonymiteten) Till er tjänst, mylord.

Ferdinando Vad har du för pjäser på repertoaren?

Shakespeare Komedi, tragedi, tragisk komedi eller komisk tragedi? Eller ett krönikespel? Vi behärskar alla klassikerna, som ni drillat oss till.

Ferdinando Du har arbetat dig väl upp från ingenting. Jag vill skratta i kväll. Bered mig en svart komedi om hela världens elände.

Shakespeare Då passar tragedin om Hamlet bäst.

Ferdinando Den där omfattande korruptionsskandalen från Danmark? Ja, den blir bra. Den gör ju slarvsylta av hela världens moral, som sig bör. Och den passar in på mig, för det blir kanske min egen död jag ser.

Shakespeare (förstår inte) Mylord?

Ferdinando (tar honom på axeln) Ingenting. Bara spela upp din pjäs, och tänk inte på hur verklig den kan vara. *(lämnar salen.)*

Shakespeare Skådespelare! Till häst! Snabb genomgång inför kvällens föreställning! Det gäller Hamlet, prins av Danmark!

(Skådespelarna strömmar till omkring Shakespeare. Ridå.)

Scen 2. Som akt I scen 2: Scadbury Park.

Walsingham Om någon frågar mig vad jag vet, så vet jag ingenting. Kan jag då även för mig själv förneka vad jag vet? Jag måste göra det offentligt, och därmed måste jag förneka en del av mig själv, ty han har hopplöst blivit en del av mig, den fallne poeten, den störtade Lucifer, som offrade sig själv för att kunna överleva. Nej, jag vet ingenting och förstår ingenting, och ju mer jag grubblar på saken, desto mindre kan jag orientera mig. Han är död, men han lever. Han lever, men han är död. Vad är det för skillnad? Allt kommer på ett ut. Han har upphävt gränserna mellan liv och död, och kvar finns bara odödligheten. – Ja, vad är det, min älskade?

Audrey (inträder) Sörjer och grubblar du fortfarande?

Walsingham Han var min bästa vän.

Audrey Jag är det nu.

Walsingham Nej, min älskade. Ingen kärlek kan uppväga äkta vänskap. Den kärleken, som Kit själv sade, som står över allt köttsligt umgänge är all jordisk kärlek maktlös emot.

Audrey Så jag är bara jordisk kärlek för dig?

Walsingham Du är mina kommande barns moder. Det betyder också något. Det borde åtminstone betyda något för dig.

Audrey Jag vet att du älskar mig. Jag önskar bara att en död inte stod mellan oss.

Walsingham Han förenade oss.

Audrey Du älskar honom mer än mig.

Walsingham Han älskade mig mer än dig.

Audrey Du försöker skoja bort det.

Walsingham Jag försöker få dig att se positivt på det.

Audrey Att en så liten man skulle få så stort inflytande över dig!

Walsingham Hans själ var desto större. Han var 1,67 på jorden, men i själen är han större än hela England.

Audrey Därför kunde han inte stanna här.

(En tjänare inkommer.)

tjänaren Ers nåd, ni har fått besök.

Walsingham Vem är det?

tjänaren Sir Walter Raleigh.

Walsingham Min älskade, jag vet vad han vill. Lämna mig ensam med honom.

Audrey Gäller det mordet?

Walsingham Jag förmodar det.

Audrey Bra. Jag lämnar dig åt din döde vän och mordet på honom. (går)

Walsingham Vilket äktenskap är lyckligt? Man går in i det som i en ljuvlig dröm men vaknar förr eller senare av en obarmhärtig baksmälla i en fientlig verklighet som bara säger "Fy!" Visa in Sir Walter, Toby.

(Sir Walter visas in.)

Raleigh Vad är detta jag hör, Tom? Är det sant?

Walsingham Vad är sant?

Raleigh Att Kit har blivit mördad?

Walsingham Det borde du bara ha glädje av. Nu slapp han åka inför rätta och tvingas avslöja dig och hela fritänkargänget vid tortyren.

Raleigh Han var min främsta lärjunge!

Walsingham Som satanist? Fick han sin ateism från dig?

Raleigh Du vet vad jag menar. Först spordes det att han dött i pesten. Sedan visste någon att han blivit dödad i ett kroggräl. Men ingen visste något om hans grav. Vad är detta för en komplott, Tom? Det får inte vara sant, inte han! Säg att du har räddat honom!

Walsingham Han svävade i livsfara. Han stod anklagad inför drottningen för ateism och trolldom, sodomi och falskmynteri. Han hade ingen chans, och han visste det själv. Vi löste problemet.

Raleigh Är han utomlands?

Walsingham Sir Walter, jag vet inte om jag kan lita på dig.

Raleigh Du känner mig. Jag reser snart till Amerika. Vi ska skaffa drottningen guldgruvor och annat sådant. Jag tar alla hemligheter med mig och lämnar dem i Guyanas bottenlösa träsk.

Walsingham Kit behövde en semester.

Raleigh Han lever alltså.

Walsingham Han behövde befrias från sig själv. Du minns kanske hans ordspråk: 'Det som ger mig liv förbrukar mig.' Han var den mest lidelsefulla av alla människor. I viss mån älskade han ihjäl sig. Han behövde skaffa sig distans till tillvaron. Enda sättet för honom att lära känna vem hans verkliga fiender var var att dö.

Raleigh Nåväl, han är död nu. Vem var hans fiender?

Walsingham Alla hans närmaste vänner utom jag. Hans närmaste medarbetare, Thomas Kyd, som angav honom under tortyr, och Richard Baines, som angav honom utan tortyr. De har båda pissat och skitit ner hans grav.

Raleigh Men de vet inte var den finns.

Walsingham De är de sista som får veta att han lever. Tom Kyd är för resten döende själv nu.

Raleigh Klarade han det?

Walsingham Vad då?

Raleigh Att överleva sig själv?

Walsingham Han skriver större dramer än någonsin. Han har funnit sig själv. Han har skrivit om hela "Richard, hertigen av York" och gjort sitt drama fem gånger större. Han har funnit sin mänsklighet.

Raleigh Och det hade han inte kunnat göra om han fått fortsätta som tidigare?

Walsingham Troligen inte.

Raleigh Jag börjar förstå. Men jag har inte sett hans namn. Det är utplånat.

Walsingham Sir Walter, ingen får ens misstänka att hans död var ett spel för kulisserna.

Raleigh Hur många känner till det?

Walsingham Så vitt jag vet är bara några personer invigda i hemligheten. Jag själv, earlen av Derby, Tom Thorpe, Essex och Southampton kanske, kanske bröderna Bacon, i så fall även far och son Cecil, du själv, hennes majestät drottningen och William Shakespeare.

Raleigh Vem är William Shakespeare?

Walsingham Vår dramatikers nya namn.

Raleigh Jag förstår. Men earlen av Derby dog väl nyligen?

Walsingham Lord Strange, earl Ferdinando av Derby visste mindre än hans bror William Stanley, den sjätte earlen av Derby, som vet allt.

Raleigh Är de andra pålitliga? Earlen av Essex är en ärlig man, men hur är det med den sköne Southampton?

Walsingham Han står helt under Essex inflytande.

Raleigh (lägre) Vet du något om vår vän Ferdinando Stanleys död?

Walsingham Han blev förgiftad av jesuiter för att han vägrade bli katolikernas kandidat till tronen. Han förrådde katolikernas ledare till drottningen. Katolikerna reagerade som vanligt med att lönnmörda den de ville ha till kung. Katolikerna har ingen humor.

Raleigh Inte puritanerna heller.

Walsingham Nej. Allt sådant fanatiskt slödder är bara en plåga för nationen, som en varböld, som landet bara kan bli av med genom att låta den förblöda.

Raleigh Jag avreser snart till Amerika. Jag kanske aldrig kommer tillbaka.

Walsingham Lycka till, Sir Walter.

Raleigh Du vill inte avslöja var vännen Kit befinner sig?

Walsingham Min vän, ingen vet var hans grav är.

Raleigh Jag förstår. Farväl, broder.

Walsingham Kom gärna tillbaka från Amerika, Sir Walter. Till och med Kit har vänner kvar i England. Om han har det med sådana fiender så har du det alltid också.

Raleigh Tack för de orden, Tom. Jag kommer tillbaka. (går.)

Walsingham En ärlig man. Han är så ärlig, att han en dag kan få fan för sin ärlighet, ty ärliga män är för goda för denna världen. Det har Kit en gång för alla bevisat. Tack för att du lever, Kit.

(skålar mot brasan, dricker en bägare.)

Scen 3. Thomas Kyds dödsbädd.

(Thomas Kyd ligger och kämpar med döden.)

Kyd Jag ville det inte själv! De tvingade mig till det!
Thorpe Ta det lugnt, Thomas Kyd. Vi vet vad dom bödlarna går för.
Kyd Men jag måste få veta om han själv låg det minsta bakom det!
Thorpe Vem då?
Kyd Kit, förstås! Kit Marlowe!
Thorpe Vad skulle han ha legat bakom?
Kyd Att jag åkte fast! Vem i helvete angav mig om det inte var han!
Thorpe Varför skulle han ha gjort någonting sådant?
Kyd Professionell avundsjuke! Vi var världens två skickligaste dramatiker! Han var nummer ett, men jag stack opp och slog ut honom! Min Hieronimo slog ut alla Kit Marlowes hjältar! Jag skapade antihjälten!
Thorpe Jag vet ingenting om Marlowes skuld i ditt fall, men jag har svårt för att tro det.
Kyd Jag måste få veta det! Jag måste få veta det! Jag måste få veta om jag ska fördöma honom eller glorifiera honom!
Thorpe Du hade bara otur, Thomas Kyd. Dom tog dig för misstanken om att ligga bakom pamfletterna mot flamländarna. Dom gjorde därför husrannsakan hos dig och trampade rakt in i dina mest heretiska filosofiska argument.
Kyd Så Kit var oskyldig? Och jag angav honom?
Thorpe Han älskade dig, Thomas Kyd.
Kyd Då är jag den fördömde förrädaren, som mördade honom, blind i min egen avund och misstänksamhet!
Marlowe (stiger fram ur skuggorna) Inte alls, Thomas Kyd.
Kyd Kit! Du kommer och uppsöker mig? Är jag redan död, eftersom det är din vålnad jag ser?
Marlowe Du har kallat mig. Jag har kommit.
Kyd Kit! Kan du förlåta mig?
Marlowe Vem som helst kan förmås till att säga vad som helst på sträckbänken.
Kyd Kit! Jag ville aldrig din död!
Marlowe Vem har sagt att jag är död?
Kyd Säg inte att du lever!
Marlowe Det är värre än så, Tom. Det är du som dör och jag som lever vidare, när det borde vara tvärtom.
Kyd Men hur är detta mirakel möjligt? Först sade alla att du hade dött i pesten, och sedan fick vi veta att du omkommit i ett nesligt krogslagsmål. Var allt då bara teater?
Marlowe Den bästa föreställning jag har gjort. Jag behövde inte ens uppträda själv. Men mitt försvinnande från den allmänna scenen genom en fallucka i golvet var högst lämplig och nödvändig efter all din klumpighet.
Kyd Jag vet. Jag åkte fast. När vi båda hade kunnat fortsätta tillsammans parallellt mot ständigt högre höjder som infernaliska konkurrenser om hela världens scen! Så du angav mig aldrig?
Marlowe Jag lovar dig, broder, att jag aldrig ens drömde om det. Moraliskt stod vi tillsammans på samma sida mot puritanerna och samhällshyckleriet. Ingen av oss

hade något att vinna på att motarbeta den andra. Tvärtom. När du inte längre kunde hålla mig bakom ryggen måste även jag falla tillsammans med dig.

Kyd Så du förlåter mig min storhet i min "Spanska tragedi"?

Marlowe Det är det största drama som har skrivits för den engelska scenen. Alla mina karaktärer är dagsländor mot din tragiska, galna, underbara Hieronimo. Ingen har lärt mig så mycket som du.

Kyd Lev då, Kit, och fullkomna oss båda.

Marlowe Du lägger på mig bördan av ditt livsverk. Jag skall förvalta det och föra det vidare.

Kyd Men hur kan du leva? Är inte lagen ute efter dig? Står du inte överst på Elisabets dödslista?

Marlowe Formellt är jag redan död. Jag kan inte bli mera död, ty jag har papper på att jag är död. Jag kan inte dö längre. En människa dör bara en gång, och jag är redan död. Men jag arbetar vidare under ett annat namn.

Kyd Får jag fråga vilket?

Marlowe William Shakespeare, en jämnårig gynnare från Stratford, som tror att han kan spela teater och som rymde från sin gamla sura fru till teatern för att hänge resten av sitt liv åt välbehövlig verklighetsflykt. Han har humor och var genast med på skämtet. Han har redan tjänat stora pengar på vad jag skriver, som han givetvis delar med mig. Har du inte läst hans "Venus och Adonis"?

Kyd Är det du som har skrivit den?

Marlowe Vem annars?

Kyd Hörde jag inte rösten från "Hero och Leander" i "Venus och Adonis" rader? Men det är Englands populäraste dikt.

Marlowe Det gläder Kit Marlowe, som är död.

Kyd Men Kit, ett sådant skämt kan bli ett bittert skämt med tiden. Och så länge du lever svävar du i livsfara då du borde vara död. Du borde inte vara i England.

Marlowe Jag har aldrig lämnat England. Det vet du väl, Tom, du som känner mig, att jag aldrig fruktat döden vad jag än gjort? Jag har ju till och med dött utan att lyckas dö, som du kan se själv!

Kyd Alltjämt lika övermodig, Kit. Det är din innersta karaktär: kronisk hopplös hybris. Det gjorde dina pjäser.

Marlowe Och genom att jag straffat mig för det själv blir det många pjäser till. Jag ger aldrig upp, Tom Kyd, det verk som vi har inlett. Du hade en bättre scenindelning i dina akter än jag. Det kommer jag att arbeta vidare på.

Kyd Så tycks vi två till slut ha blivit en. Men det blev varken du eller jag. Det blev William Shakespeare.

Marlowe Men han är bara en. Han har ingen konkurrens, och emedan jag är död får han arbeta helt i fred. Han har inga farliga politiska kontakter som jag och ingen belastning från det förflutna. Han är bara konstnär, och han slipper mig.

Kyd Det är ett vanskligt öde du gett dig in på, Kit Marlowe.

Marlowe Jag vet. Det är mitt spel om livet. Och jag är nyfiken på hur det ska sluta.

Kyd Jag dör, Kit Marlowe. (*tar hans hand*) Tack för att du kom och gav mig en applåd.

Marlowe Jag ville inte missa din sista replik.

Kyd Förlåt att jag angav dig.

Marlowe Jag förlåter aldrig dem som torterade dig och anklagade dig.

Kyd Det enda vi gjorde oss skyldiga till, Kit, var sunt förnuft – ingen heresi eller hädelse eller ateism eller hedendom. Det vet vi båda.

Marlowe Och det vet vår lärare Sir Walter Raleigh.

Kyd Farväl, Kit. Jag skall vara din beskyddare från andra sidan graven.

Marlowe Och jag din försvarare inför evigheten. (*Thomas Kyd dör.*)

Thorpe Där brast en ärlig människas hjärta.

Marlowe Och vad värre var – han var oskyldig. En vacker skaparkraft blev i sin skapargärnings morgons knoppning knäckt av politikens blinda våldsbärsärkeri och det helt utan sak och anledning. Han var en trogen filosof som såg det bästa i den människa som hade fallit djupast. Hieronimo är i sin storhet hela mänsklighetens lärare – men mänskligheten har nu dödat honom för den saken. Han är denna tids martyr för all dess blindhet, okunskap och ondska – inte jag. Han var min tvillingsjäl, och jag är dömd att leva vidare men utan honom, utan min broder, utan scen och utan min identitet. Ty jag kan bara leva vidare om jag är död. (*gråter*)

Thorpe Göm dig, Kit. Man får ej träffa på dig här. Vi kräver att du reser utomlands.

Marlowe Jag kan ej överge mitt England. Och jag äger mäktiga beskyddare. Jag fruktar icke för mitt liv, Tom Thorpe, ty jag är död i hjärtat och i själen efter att man tagit livet av min älskade Tom Kyd, min ende respekttable lärare. (*Tom Thorpe leder honom ut.*)

Akt III scen 1. Lord Stanleys bröllop.

Stor bankett med praktklädda elisabetaner.

Southampton Ett präktigt bröllop detta, mylord Essex, eller hur?

Essex Min bästa Southampton, det är det bästa tänkbara. Jag hade inte kunnat bli bättre gift själv. Dottern till Edward de Vere, earlen av Oxford, är inte vem som helst.

Southampton Jag undrar varför drottningen inte är här.

Essex Hon är släkt med brudgummen. Hon gillar inte släktingar.

Southampton Men det är väl inget otalt mellan dem?

Essex Ätten Stanley har städse visat kronan en servil tjänstvillighet, och för varje nytt offer huset Derby nedlagt för kronan har kronan blivit kallare och mera misstänksam, som om deras majestät tänkte: "Ännu ett fjäsk för att muta mig för att bättre kunna sticka kniven i ryggen på mig!" Men aldrig har några långa knivar sports hos huset Derby.

Southampton Men de är väl katoliker?

Essex Bröderna Stanleys far var puritan. Därför sympatiserar huset Stanley med katolikerna, som Lancaster dräller av. Men de blir aldrig katoliker själva.

Southampton Deras farliga kusin William Stanley i Spanien då?

Essex Han är förvisso katolik men blir därför aldrig mera engelsman.

Southampton Hur dog egentligen den äldre brodern Stanley, den förre lorden Stanley? Det går så många rykten.

Essex Han blev hemligen förgiftad av jesuiterna. Han väckte katolikernas misshag när han vägrade bli deras kandidat till tronen och i stället förrådde deras sammansvärjning till drottningen. Därigenom grävde han sin egen grav. Det var det senaste offret huset Derby nedlade för kronan: den femte earlen av Derby offrade medvetet sig själv. Eller var han bara dum? Han lär ha väckt mångas misshag redan före dumheten, och katolikerna ville egentligen från början ha vår brudgum William här till sin konung.

Southampton Jag tror det vankas ett tal.

Essex Så låt oss lyssna.

Edward de Vere (reser sig högtidligt) Min käre svärson, så har då våra familjer äntligen gjutits samman! Många trodde aldrig du skulle gifta dig, adeln hade redan ansett dig förlorad till teatern för evigt, men så plötsligt får du familjegriller och vill ha barn. Jag hoppas detta inte var enbart för att din äldre bror så tragiskt gick bort utan avkomma.

Stanley Ingen man kan i längden stå ut med att vara ensam. Han är skapad för en kvinna. Han är gjord av naturen för att skaffa barn till världen. Skulle jag då vara annorlunda?

Oxford Jag kan bara lova dig, att vi alla drog en lättnadens suck, när så visade sig inte vara fallet. Och nu delar vi inte längre bara samma teaterintresse utan även samma kärlek till samma kvinna, min älskade dotter, din älskade hustru, modern till våra gemensamma barn och barnbarn. Välkommen in i familjen, älskade pojke och kollega! (*omfamnar honom. Alla hyllar och applåderar.*)

Stanley Tack, svärfar.

Oxford Dock bör du veta, som förblivit ungkarl så länge, att en kvinna inte är vem som helst. Hon är inte bara ett kolli att hantera hur som helst, hon är ingen möbel att sitta bekvämt i, hon är ingen tjänarinna att kommendera, och minst av allt är hon beräknelig. Och mest av allt: hon kostar pengar. Så se om ditt hus och gör det värdigt för din hustru, hon skall ej längre tolerera att du slösar bort din familjs rikedomar på bara skådespel, hon är värdig din sparsamhet och återhållsamhet, din dygd och din uppmärksamhet, din fromhet och din ödmjukhet.

Stanley Ni menar väl ändå inte, svärfar, att jag skulle överge teatern?

Oxford Allt utom det, min son, allt utom det! Teatern finns alltid kvar och väntar på dig, men din hustru finns bara kvar och väntar på dig så länge du är god. Det är den hela skillnaden.

Stanley Må min svärfars dryga klokhet smitta av sig på mig då, så att jag må bli klokare. Därmed vill jag utbringa en skål för min älskade brud Elisabeth! (*Höjer sitt glas. Alla deltar entusiastiskt i skålen:*) Elisabeth och drottningen!

alla (*entusiastiskt*) Elisabeth och drottningen! (*alla dricker*)

Elisabeth de Vere (*reser sig*) Nu är det min tur att säga några ord. En klok hustru vill aldrig stå i vägen för sin man. Hon väljer sin man noggrant, så att hon säkert vet att han ej kommer att svika henne. Det är viktigare att mannen är beräknelig för hustrun än tvärtom. Dessutom vill en god hustru även ofta vara i fred för sin man. Om han alltför tråget lägrar henne vet hon att båda kan bli trötta på varandra. Därför har jag valt min man, som inte bara har Englands största teaterintresse utan som därtill är lärd och bedriver juridik, ägnar sig åt jakt och politik, är mera ute än inne och oftare borta än hemma. Därmed får hustrun full frihet att härska i hemmet och sköta om sina barn. Jag hoppas liksom du, William, att jag må bära dig många granna söner. (*höjer sitt glas*)

Stanley (*reser sig, entusiastiskt*) Nå, har jag valt rätt hustru eller inte?

alla Skål! Skål!

Elisabeth och drottningen! Drottningen och Elisabeth!

(*Alla skålar entusiastiskt.*)

Southampton Hur nära står egentligen denne Stanley till tronen?

Essex Närmare än han själv vill medge. Han är släkt både med drottning Elisabeth och Maria Stuart.

Southampton Drottning Elisabeths faster var hans mormor. Är det så?

Essex Mormors mor, om jag minns rätt.

Southampton Och Elisabeth är utan arvingar.

Essex Stanley står lika nära tronen som kung Jakob av Skottland.

Southampton Och många skulle väl föredra Stanley?

Essex Alla utanför Skottland skulle föredra Stanley.

Southampton Så det är kanske vår näste konung vi är gäster hos idag?

Essex Det är därför vi är här.

Southampton Vad tycker drottningen om att du är här?

Essex Hon gillar det inte. Jag utmanar henne och är medveten om det. Men hon är för gammal för mig. Jag kan inte vara hennes gullgosse som surrogat för egna

barnbarn. Jag är en självständig engelsman med eget liv och namn, och det måste hon acceptera.

Southampton Och om hon inte gör det?

Essex Om hon inte accepterar mig som jag är har hon makt att hugga huvudet av mig, som hennes far gjorde med flera av sina damer. Men jag blir hellre halshuggen med själen i behåll än upphöjd och ärad såsom slav. Du själv då? Vad har du för inklinationer?

Southampton Du vet att jag är fäst vid dig. Jag följer hellre dina vägar än drottningens.

Stanley (kommer fram till dem) Mina herrar, ni håller er utanför sällskapet. Ni sitter väl inte och konspirerar?

Essex Käre William, du känner mig. Jag konspirerar aldrig om jag inte måste.

Southampton Hur går det nu med ditt teatersällskap när du måste ägna dig åt en hustru?

Stanley Du hörde henne. De kan kombineras. Och du tar ju väl hand om unge Will Shakespeare.

Southampton Ja, det är en helt annan poet än den där vilde ateisten som gick och dog härom året. Vår man från Stratford är enbart foglig och tillmötesgående, har inga farliga idéer, lider inte av något storhetskomplex och är väl stadgad och gift i Stratford.

Essex Men han rymde väl ändå från sitt rivjärn till hustru?

Southampton Vad menar du med det? Hellre en gift poet som min skyddsling än en homosexuell fantast som man aldrig vet vad han kan hitta på.

Essex Det var nog bra för England att vi samtidigt blev av med både den vilde Marlowe och den grälsjuka Thomas Kyd. Hade Marlowe fått leva hade han kunnat ställa till med vad som helst, predika ateism från scenen, organisera falskmynteri, förföra unga män till kronisk perversitet och homosexualitet, praktisera svart magi....

Stanley Marlowe falskmyntade bara holländska pengar.

Essex Försvarar du honom?

Stanley Ni har inte rätt att kasta dynga på en död bara för att han är död och alla andra gör det. Och du, min gode Henry Wriothesley, du vackre earl av Southampton, har väl heller ingenting emot kärlek män emellan. Du lär ju umgås dagligen med Will Shakespeare och ge honom pengar som han kan köpa fastigheter och gods för.

Southampton Det är han värd. Hans dikter är utsökta. Och han är mycket angenämt sällskap.

Stanley (menande) Bara det? (går)

Essex Det vet du väl, Henry, att Will Shakespeare inte har skrivit sina dikter själv?

Southampton Vem påstår det?

Essex De som vet, bland andra drottningen.

Southampton Vem är då hans spökskrivare?

Essex Det undrar jag också. Men en god gissning är vår värd här idag.

Southampton Lord Stanley?

Essex Lägg ihop två och två. Han har rest i hela Europa. Han har en omfattande utbildning. Han är jurist och politiker och en obotlig teaterentusiast. Han har allt det som Will Shakespeare saknar. Och framför allt: en kunglig släkting skriver inte pjäser och dikter. Han har alla skäl i världen till att hålla sig anonym.

Southampton Jag kan forska i saken och fråga varifrån Will får sina pjäser och dikter.

Essex Nej, låt honom inte misstänka att du vet. Det skulle bara såra honom. Han är teaterman. Han behöver sin fåfänga.

Southampton Nåväl. Så länge alstren fortsätter att komma har vi ingen anledning att klaga.
Essex Och ett mysterium behöver inte lösas så länge alla har glädje av det.
Southampton Tror du Stanley kommer att hålla på så hela livet?
Essex Han är en man av goda vanor, sunt sinne, hög klokhet och bästa tänkbara hälsa. En sådan man kan överleva hela sin generation.
Southampton Och konsekvent behålla en sådan hemlighet?
Essex Det ska det bli ganska spännande att se. Men jag skulle bli förvånad om han någonsin tog av sig sin underbara mask.

Scen 2. Bakom kulisserna på en teater.

(några skådespelare resonerar)

1 Jag lovar dig, det är inget påhitt!
 2 Om det är något man inte kan tro på här i världen så är det en skådespelare.
 1 Alla vet att Kit Marlowe ännu lever! Fråga vem som helst!
 2 Alla vet att han bara går igen. Och det är inte så konstigt, så osaligt som han levde!
 1 Han var ju Sir Francis Walsinghams underrättelseagent, inte sant?
 2 Så långt har du rätt.
 1 Han hade ju flera uppdrag till Holland och Frankrike – inte sant?
 2 Det är sant.
 1 Antag att hans död var arrangerad. Vad skulle han vara då?
 2 Död. Han skulle ju aldrig kunna visa sig levande mera.
 1 Rätt – i England! Men utomlands skulle han klara sig.
 2 Vart vill du komma?
 1 Var utomlands? Han var ju bög. Var hittar du världens främste bögkonung?
 2 I Frankrike.
 1 Rätt! Och det var där han sågs i Henrik IV:s närhet! Han har aldrig varit i säkrare och kärare händer!
 2 Så du menar att Kit Marlowe vistas vid Henrik IV:s hov?
 1 Rätt!
 2 Om det är något man inte kan tro på här i världen så är det en skådespelare.
 1 Då kan du inte tro på dig själv. Men jag tror på mig själv.
 2 Då är du ingen skådespelare.
 1 Jo, när jag spelar teater. Men detta säger jag utanför scenen!
 2 Hör på mig. Jag var med på den tiden. Jag har spelat alla Kit Marlowes roller och alla Tom Kyds roller. Båda är döda. Will Shakespeares roller är bättre. Vill du ha ett gott råd? Nöj dig med dem, håll dig till dem, och glöm Tom Kyd och Kit Marlowe. Det hade Kit Marlowe själv velat om han sett vår teater idag.
Jonson Om Will Shakespeare har skrivit ett enda av sina dramer själv så har jag själv skrivit hela Bibeln.
 2 Är du här nu igen, din påflugne gynnare? Har du inte förstått att du inte var välkommen?
Jonson Jag väntar på besked om min pjäs.
 1 Om inte Will Shakespeare har skrivit sina dramer, vem gör det då för honom?
Jonson Det kan kvitta. Sânt dravel kan vem som helst skriva. Han har säkert dussintals spökskrivare inlåsta i garderoben. Han är bara en skicklig affärsman. Det är allt. *(Will Shakespeare uppträder med några andra och börjar lyssna, ger tecken till de*

andra att vara tysta.) Han såg till så att Kit Marlowe och Tom Kyd förgjorde varandra, så att han fick monopol på scenen.

Shakespeare (till sin närmaste) Vem är mannen?

3 Ben Jonson, som skrev den där dåliga pjäsen.

2 Du är bara en förbannad bråkmakare, din pajas, som bara kommer hit för att snacka skit!

1 Om inte Will Shakespeare skriver sina pjäser själv så är det nog Kit Marlowe som gör det.

2 Kit Marlowe är död, din misslyckade clown!

Jonson Eller teaterearlen Stanley. Eller hans bögvän earlen Southampton. Eller vem som helst. Kanske Essex, Raleigh eller rentav Edmund Spenser. Alla kan skriva utom han.

3 Du ska inte komma hit och prata illa om Englands främsta pjäsförfattare!

Jonson Du är tydligen en annan av hans rövslickare.

3 (*kastar ett manus i ansiktet på honom*) Här är din misslyckade pjäs! Det är den sämsta pjäs som någonsin har skrivits! Kit Marlowe, Tom Kyd, Greene och Sackville, Shakespeare och Heywood, alla är bättre än du!

Jonson Om jag skiljer mig så markant från en sådan samling fårskallar måste jag vara bäst av alla.

Shakespeare Engagera honom.

3 Vad?

Shakespeare Han spelar bra teater.

Jonson Jag är pjäsförfattare, ingen skådis, ditt nöt.

Shakespeare Vill du få dina pjäser spelade får du finna dig i att själv spela med i dem.

Jonson Betyder det att ni antar min pjäs?

Shakespeare Självfallet.

3 (*chockerad*) Den pekorala smörjan?

Shakespeare Jag skriver sämre själv.

Jonson Så du är – Will Shakespeare?

Shakespeare Och du är, har jag förstått, Ben Jonson.

Jonson (De skakar hand.) Vi torde nog åtminstone kunna samarbeta på scenen.

Shakespeare Detta land behöver nya pjäsförfattare. Välkommen.

1 (*fortsätter pratet med 2*) Jag säger dig att Kit Marlowe lever! (*under det följande går Shakespeare.*)

2 Och jag säger dig att han är död! Den hädaren och ateisten fick vad han förtjänade! Han ansåg att judarna gjorde rätt som korsfäste Frälsaren, och för det fick Kit Marlowe så han teg när han korsfästes själv! Må djävulen ta honom, som den tog hans Doktor Faustus!

1 Du är en så god skådespelare att du själv tror på den teater du spelar!

2 Och du är en dålig skådespelare som inte fattar, att sanningen inte spelar någon roll!

1 Vad menar du?

2 Jag har varit med längre än du. Även om Kit Marlowe lever och skriver Shakespeares pjäser så spelar det ingen roll, för för hans teater är det bara pjäserna som spelar någon roll! Håll dig till pjäsen och befatta dig inte med sanningen!

1 Vem har lärt dig det?

2 Kit Marlowe! (*går rasande*)

1 Sannerligen ligger det någonting i vad han säger. Det är teatern som ska leva och inte pjäsförfattaren. Han skriver ju sina pjäser som en akt av självutplåning för att ge pjäserna liv på sin egen bekostnad. Kit Marlowe kanske vill vara död fastän han lever. Så måste det vara. Nu förstår jag vad det vill säga att spela teater!

3 Hur kunde Shakespeare acceptera en så dålig pjäs som denna Jonsons? Vill han ha motsatsen till sina egna?

bisexuella. Så låt dem vara det! Låt naturen ha sin gång! Naturligtvis är det ett faktum att bara kvinnor kan bli mödrar. Man kan bara skaffa sig söner genom att inlåta sig på sex med kvinnor. Det må vara hänt. Och för familjens skull och för sina barns skull bör en man vara trogen sin hustru, och han handlar fel om han inte är det. Men det är en helt annan sak om man är konung av Frankrike. Alla hov har alltid varit fullkomligt korrumperade. Jag skryter inte med saken. Jag bara konstaterar fakta. Men tillåt mig en intim fråga, min käre vän.

Marlowe Var så god.

Henrik Har du verkligen aldrig haft ihop det med en kvinna?

Marlowe Jag har aldrig borrar håll på en kvinna, om det är det ni menar.

Henrik Det är just det jag menar. Har du då borrar håll på män?

Marlowe Jag borrar inte håll, ers majestät. Jag är för känslig för det. Jag blev tidigt förförd av äldre män och lärde mig den vägen kärlek. Jag älskar. Det är allt.

Henrik Och därav ditt sällsamma öde. Du har älskat bort dig själv. Du är en död man utan mänsklig existens. Hur känns det egentligen att ingenting vara och samtidigt ändå vara ditt lands största ordbehandlare?

Marlowe Ärligt talat, min konung och vän, så drog jag en lättnadens suck när jag var död. Jag slapp längre att spela någon roll och kunde börja betrakta livet från dess rätta perspektiv – från rännstenen. Jag var inte längre fast i någon position. Jag var äntligen fri till att börja dikta på allvar.

Henrik Men du kan aldrig återfå din ställning. Du kan aldrig bilda familj eller leva tryggt hemma i ditt eget land.

Marlowe Men min diktning förblir etablerad. Jag har vänner kvar i England som skyddar mig med sitt liv. Och om jag vill kan jag resa hem och stadga mig med mitt andra namn. Men jag föredrar att leva helt för min diktning och i den ingjuta all min kärlek.

Henrik Så dina pjäser är som dina barn?

Marlowe Ja, mina andliga barn. Och jag ger dem odödligt liv som sådana.

Henrik Vad har du för pjäs på gång nu?

Marlowe Henrik IV.

Henrik Om mig?

Marlowe Nej, en engelsk konung hette så för 200 år sedan. Men pjäsen återspeglar mycket mitt fria liv utan ansvar i glada vänners lag.

Henrik Får jag vara med i någon av dina pjäser?

Marlowe Det är ni redan, ers majestät, i två av dem.

Henrik Låt mig gissa. Det är en tragedi och en komedi.

Marlowe Rätt gissat, ers majestät. Ert liv höll ju på att bli en tragedi genom massakern i Paris på ert bröllop men blev ändå en komedi genom ert sunda avståndstagande från religionen.

Henrik Om Paris hade varit värt en svart mässa hade jag firat den också. Religion är ett narrspel som bara dårar deltar i som saknar all självkritik och allt förnuft. Politik är någonting annat.

Marlowe Vad är politik, ers majestät?

Henrik Kalla mig då äntligen för Henrik. Vi är ju kolleger. *(blinkar och höjer sin bågare)* Politik, min vän, är att se till att varje fransman har sin egen höna till middag var söndag. Om du lyckas med det är du en bra politiker och får du behålla makten. Skål, min vän, för jakten!

Marlowe Att få jaga i sällskap med er, min vän Henrik, har blivit mitt livs ljuvligaste nöje.

Henrik Så ska det låta! Mera vin! Mera gås på faten! Här ska festas!
(Sången återupptas och banketten fortfar under hjärtlig stämning.)

Henrik Fan, Kit, jag avundas dig. Vi ska tillbringa natten tillsammans, och vi ska älska som grisar, men du är ännu ung, du har ännu hela livet framför dig, och du

måste unna dig kärleken med kvinnan, den riktiga, naturliga, köttsliga kärleken, så att du blir en människa med kropp av kött och blod och inte bara förblir en evigt döende själ utan kontakt med verkligheten. Res till Italien. Jag ska skicka dig som min ambassadör till Mantua och Florens, Verona och Venedig, och jag skall stå för alla dina utgifter. Älska kvinnorna, Kit, älska livet, och tänk på mig, som gav dig det. Skriv dikter om mig. Skriv kärleksfulla dikter till din konung, den man, som älskade dig mer än någon man kan älska någon kvinna.

Marlowe Jag kan inte italienska, min konung.

Henrik Det lär du dig lätt. Du kan ju latin, din drummel, och dessutom grekiska. I Italien blir du som fisken i vattnet. Det är ju där du borde ha levat från början. Du är ju en renässansskald och kunde bli den störste av alla. Res till Italien, min vän, på min bekostnad, och älska kvinnorna i Venedig, på min bekostnad, och tänk på mig, din konung, som aldrig kunde unna sig ett mänskligt liv, därför att han var fast i sin roll som konung; utom med dig, min vän, som kom och räddade mig från all min makt och omänsklighet genom din totala ärlighet i din brist på roller. (*paus*)

Marlowe Min konung, jag har älskat många, men ingen har älskat mig som ni.

Henrik Och det säger du utan att jag har rört dig.

Marlowe Ja. Er kärlek är större än vad något kött kan uttrycka.

Henrik Då skall jag heller inte röra dig. Du är helig genom din totala mänsklighet. Var min vän, unge skald, men glöm mig aldrig.

Marlowe Din kärlek, Henrik, skall aldrig dö.

Henrik Tack för de orden, min vän. Du får mig nästan att känna mig som en människa.

Scen 4. Scadbury Park (som akt I scen 2 och akt II scen 2.)

(*Sir Thomas sitter framför sin öppna brasa.*)

Walsingham Åren går och blir blott längre medan ålderdomens höga långsamhets tilltagande får livet att blott fortare försvinna ur ens timglas. Samtidigt blir positionerna allt mera låsta, kriserna allt svårare att lösa och ens bördor av ens livsmisstag allt tyngre på ens hjärta och allt svårare att bära. Och då kommer krämporna och lusten att blott glömma och begrava allt i rusets bågare, som blott fördummar och påskyndar ens senildemens. Men det är kanske bäst så, att man desto fortare må dö och glömma allt. Vad är det, Toby?

(*Toby kommer in.*)

Toby En gäst, Sir.

Walsingham Den jag väntade?

Toby Den samme.

Walsingham Visa honom in. (*Toby går.*) Och ensam lycklig här i världen framstår den som överlevt sin egen död och lever vidare som spöke utan ställning och identitet och utan ära men som desto friare i ständigt större kreativitet, som bara imponerar och förbluffar mer och mer.

(*Lord Stanley inträder.*)

Lord William Stanley! Tack för ditt besök. Du hör till dessa få som alltid kommer hit tillbaka och är mera välkommen för varje gång.

Stanley Jag ville bara höra allt det senaste i nyhetsväg som vanligt.

Walsingham Inget nytt. Han skriver dikter, producerar dramer, lever fritt och överträffar varje gång på nytt sig själv.

Stanley Vad är det senaste?

Walsingham (*tar fram en bunt pappersark*) Ett frejdigt krigiskt drama om den femte Henrik Lancaster.

Stanley Han deltog aldrig själv i stridigheter men beskriver ändå krig som om han var en general.

Walsingham Och segrar alltid, även om den långa vägen dit går genom nederlag och tragedier. Det finns inte högre stridsmoral i hela England än i denne döde landsförvistes dramer.

Stanley Har du redan skrivit rent det?

Walsingham Det är utskrivet och klart. Du får nu distribuerandet på din lott såsom vanligt. Och vår man på scenen, William Shakespeare, sköter sig, har jag förstått?

Stanley Han tar sin uppgift djupt på allvar. Aldrig kunde vi ha fått en mer pålitlig man. Han instuderar dramerna med noggrannhet, har djup förståelse för deras texter, har god hand med skådespelarna och sätter upp dem med det allra bästa resultat, som om han skrivit sina dramer själv.

Walsingham Synd blott att Kit ej själv får se dem.

Stanley Vem är Kit? Jag trodde han var död. Du kanske menar någon annan?

Walsingham Ursäkta mig. Jag glömde mig. (*Toby inträder, upphetsad.*)

Vad är det, Toby?

Toby Sir, ett nytt högst oväntat besök!

Walsingham Vem är det?

Elisabet (utanför) Söla inte, dräng, men visa in mig! Jag har inte kommit hit från London för att bli antichambrerad!

Walsingham och Stanley Drottningen!

Elisabet (bryter in) Så ni är två? Så mycket bättre! Tom, jag skall ju adla dig, så det är lika bra att jag får se hur du nu bor och lever. (*ser sig omkring*) Det får duga. Här finns plats för min betjäning. Jag kan stanna här i några dagar. Det blir en behövlig vila och semester från mitt arbetsamma liv. (*slår sig ner i den största fåtöljen*) Hur mår ni, mina herrar?

Stanley Tack, det går.

Walsingham Vi klarar oss.

Elisabet Och hur mår din besynnerliga älskling, Tom, som du lät mörda och därefter skicka ner på kontinenten?

Walsingham Han skriver vackra brev och dikter, dramer och kompositioner. Vår brådstörtat onödigt avrättade poet har aldrig mått och skrivit bättre.

Elisabet Var är han idag?

Walsingham Om han ej är hos oförvägne Henrik av Navarra så är han väl i Italien och slår runt.

Elisabet Vad gör han i Italien? Hans plats är på kontinenten. Han är ju vår viktigaste spion hos Frankrike och Nederländerna och Wien.

Walsingham Kung Henrik sände honom på ett uppdrag i Italien.

Elisabet (arg) Han är i vår tjänst, för helvete, och inte i kung Henriks!

Walsingham Eders majestät, han är en fri man efter det att han blev mördad, då han inte längre existerar.

Elisabet Fan i helvete, Guds Blod och Herre Djävlar! Hämta genast honom hem till England! Henrik kan ju byta sida när som helst, som han har gjort förut, och bli katolsk igen i allians med skurken Filip! Vet du inte att vi är i evigt krig med Spanien? Irland är i uppror nu igen, och Filip tänker skicka mot oss ännu en armada!

Stanley Drottning, jag har hört från säkra källor att vår ärkefiende kung Filip nu är död. Till hela Spaniens lättnad blir det ingen femte flotta skickad ut mot säker undergång mot England.

Elisabet Filip död? Kan slika sega skurkar dö?

Stanley Han lär ha dött av glädje när han hörde om det nya upproret i Ulster.

Elisabet Då förde Ulstermännens uppror en god nyhet med sig, även om det blev den enda. Och jag måste skicka Essex dit att rensa upp i träsket. Honom kan jag inte lita på. Lord Stanley, du får fara dit med honom, fastän jag ej litar på dig heller. Det blir där din uppgift att bevaka honom. Men vad var det för ett ämne som vi lämnade? Javisst, vår döde kättare och skald! Han måste komma hem till England!

Walsingham Min drottning, ett kan jag försäkra er, och det är att vår skald ej byter sida. Det finns ej en större patriot och en mer trogen engelsman än skalden som vi mördade, begravde utan grav och landsförviste utan ära. Det bevisas av hans egna dramer.

Elisabet Dem som master Shakespeare tjänar pengar på?

Walsingham Han gör det icke utan rätt. Han sätter upp dem, spelar dem och underhåller England med dem, som om han själv hade skrivit dem.

Elisabet En skön opportunist, en härlig dubbelmoral, ett perfekt arrangemang, och vilket dubbelspel! Vad tycker skalden om det?

Walsingham Han är nöjd om bara han får arbeta i fred.

Elisabet Det tycks då sköta helt sig självt. Du, Stanley, följer Essex med till Irland. Kom ihåg, att du bevakar honom för min räkning! Om han vänder sig emot mig är ni båda döda!

Stanley Drottning, jag är lika trogen som er skald.

Elisabet Jag skall ju adla dig om några dagar, Tom. Jag ville bara se mig kring här och bekräfta för mig själv att du förtjänar adelskapet. Du förtjänar det för skaldens skull. Jag önskar att jag kunde adla honom.

Walsingham Jag skall skriva honom det, ers majestät.

Elisabet Han är ju död, så det går inte för sig. Han får vänta tills han en dag kan få någon sorts återupprättelse. Och det lär då inte hända under min tid. Se till att ni sköter er och spelar era roller, gentlemän. Jag har ej varit här i kväll. (*ger sig iväg.*)

Walsingham Den kvinnan vet man aldrig var man har.

Stanley Ej någon kvinna, käre Tom.

Walsingham Är du ej lyckligt gift?

Stanley Min fru är mer hos Essex än hos mig. Hon lever här i London hellre än hos mig i Lancashire.

Walsingham Vad tror du om det irländska upproret?

Stanley Irländarna är nu en gång sådana. Det är ett helvete att resa dit och massakrera dem var gång det händer. Tröttast på det av oss alla är den gode Essex.

Walsingham Skickar hon sin älskling dit för att bli av med honom?

Stanley Det är att befara, Tom. Av samtliga straffkommenderingar är den den värsta, mest omänskliga och otacksamma. Om han inte dör på kuppen gör den honom till en obönhörlig fiende till henne.

Walsingham Och hon får då som hon vill vad som än händer?

Stanley Det ser illa ut för Essex, Tom. Han är i teorin halshuggen redan. Tack för skådespelet. Gudskelov så kan teatern ändå fortsätta att leva.

Walsingham Godnatt, Sir William. (*Denne tar hatten på sig och går.*)

Hon har kantänka fem år kvar att leva högst. Vad kommer efter henne? Det vet ingen något om. Men hur hon än regerar så kan ingen efterträda henne. Våra goda dagar nalkas obönhörligt slutet, och det vet var man, att efter varje dag med solsken kommer natt med mörker.

(*sätter sig att begrunda brasan.*)

Akt IV scen 1. Ett fältläger i Ulster.

Essex Det är hopplöst, Derby. Vi kan inte besegra Tyrone.

Stanley Det är inte likt dig att ge upp, Robert.

Essex Vi har inget val. Jag är ingen fältherre. Jag kan inte sköta ett krig. Jag är hovman och kavaljer, som hertigen av Leicester. Jag borde sitta nedanför drottningens kjolar och inte dra ut i hårtågsmaskerad i det vilda Irland, där jag bara gör bort mig.

Stanley Du bad själv om detta uppdrag.

Essex Jag vet.

Stanley Drottningen väntar sig att du ska genomföra det. Hon förlåter dig aldrig om du misslyckas.

Essex Hon räknade kallt med att jag skulle höja kulten kring henne med mina irländska segrar. Hon trodde jag bättre än någon annan skulle höja hennes prestige och ljuta olja på nationalismens sanslösa berusning. Det blev vatten i stället, och hennes stolta här i Irland har regnat bort till en fjärdedel. Vi har inget annat att göra än att erkänna vårt nederlag.

Stanley Vad tänker du göra?

Essex Sluta fred.

Stanley Det kan du bli halshuggen för i London.

Essex Har jag något val?

Stanley Fortsätta kriga.

Essex Och offra den sista fjärdedelen? Fullkomna mitt nederlag? Komma hem till London naken? Att avbryta nederlaget nu och resa hem är min sista chans.

Stanley Du riskerar livet.

Essex Men här kan vi bara alla förlora det.

Stanley Vår poets nationalistiska dramaproduktion kommer att komma av sig och falla ur modet. Han blir inte glad.

Essex Du menar den där William Shakespeare, alias Kit Marlowe.

Stanley Du känner till det?

Essex Jag är ju släkt med Sir Thomas. Den statshemligheten har vi kvar även om allting annat går förlorat. Men var är poeten nu? Hur har han lyckats hålla sig gömd i alla dessa år utan att ens väcka misstänksamhet?

Stanley Han har en säker tillflyktsort hos Henrik av Navarra i Frankrike och en annan uppe hos mig i Lancashire. Jag har ju flera slott.

Essex Och så kan han gömma sig hos Sir Thomas men aldrig länge. Ibland har man sett honom spöka i London, men han har alltid försvunnit genast.

Stanley Han är mycket försiktig och därtill mycket rastlös. Var han än är stannar han aldrig länge. Det är bara hos mig och hos kung Henrik han känner sig helt säker. Men hans bästa skydd är William Shakespeare.

Essex Men de har väl aldrig ens råkats?

Stanley Nej, men den säkre teatermannen är ytterst noga med att hantera saken väl. Han tjänar ju själv på det, då pjäserna går i hans namn, och den mjölkkon vill han inte förlora. Hans namn har blivit synonymt med en god och säker pjäs som måste dra fulla hus. Han lever på att inte falla ur rollen, och hans iscensättningar är alltid perfekta.

Essex Är det därför drottningen omhuldar honom?

Stanley Ja, hon vill heller inte falla ur rollen.

Essex Vad säger diktaren själv om sitt fall?

Stanley Ingenting. Han bara diktar vidare, besatt av sin konst och av mänskligheten.

Essex Hur länge tror du det kan pågå?

Stanley Tills musan lämnar honom.

(Southampton inträder.)

Southampton Mina herrar, ska vi inte anfalla snart?

Essex Det blir inget anfall mera.

Southampton Vad?

Essex Sätt dig ner och ta det lugnt. Vi har viktigare saker att diskutera än fåfänga krig.

Southampton Som vad då? Vad kan vara viktigare än drottningens krig?

Essex Din poet, som skriver kärleksdikter till dig.

Southampton (lyser upp) William Shakespeare?

Stanley (avses till Essex) Vet han ingenting?

Essex (tillbaka) Absolut ingenting. – Just densamme.

Southampton Det är en ära för mig att få vara hans sponsor. Hans kärlekspoesi är den vackraste i världen.

Stanley Och han skriver alla sina kärleksdikter till dig enbart?

Southampton Det tar jag för givet. De är ju tillägnade mig allesammans ända sedan hans förstlingsverk "Venus och Adonis".

Essex Ja, William Shakespeares kärleksdikter till Henry Wriothesley av Southampton kommer världen att få anledning att diskutera i flera hundra år.

(Stanley skrattar avses.)

Southampton Vad är det som är så roligt?

Stanley (munter) Ingenting, min käre vän. Bara din kommande omdiskuterade legendariskhet.

Southampton (förstår inte, struntar i honom) Men är det inte riskabelt att avbryta kriget? Vad ska drottningen säga?

Essex Hon får säga vad hon vill. Jag skiter i henne. Jag vill inte döda och offra fler människor, och jag är trött på att vara hennes marionett och sprattelgubbe. Jag är en människa och ingen slav och allra minst ett gammalt fåfängt, nyckfullt och tyranniskt fruntimmers lakej.

Southampton Om drottningen får höra dina åsikter lär ditt huvud sitta löst.

Essex Låt henne höra det! Låt alla kvinnor få höra vilka grymma tyranner de är, som inte ens är medvetna om med vilken ansvarslöshet de handskas med männens känslor och gör sig skyldiga till ofattbara tragedier för dem! Hon kommer säkert att hugga huvudet av mig! Hon är ju kvinna, och jag har älskat henne!

Stanley Ta det lugnt, Robert. Du har din hustru att leva för.

Essex Ja, det har jag väl, lika väl som du har din hustru att leva för.

Stanley Det där var onödigt.

Essex Jaså? Råkade jag träffa mitt i prick? Jag brydde mig inte ens om att sikta.

Southampton Mina herrar, börja inte gräla om era kvinnor.

Stanley Det är lika bra att vi får saken ur världen genast. Du vet mycket väl, Robert, att min hustru hellre uppvaktar dig än är mig trogen.

Essex Jag kan bara erkänna att hon stöter på mig. Döm henne. Döm inte mig.

Stanley Har du sovit med henne?

Essex Fråga henne. Hon vet bäst att jag hellre sov än var vaken.

Stanley Då är det sant.

Essex Jag dömer henne inte. Du får döma henne, ty hon är din hustru. Men ta med i räkningen, att hon hade det tråkigt uppe i Lancashires kalla vinterborgar och alltid ville ha fest och sällskap och värme omkring sig, vilket hon bara fann i London. *(lägger handen på honom)* Hon är bara kvinna, William. Döm henne inte för att hon är kvinna. Då måste du döma ut hela kvinnokönet.

Stanley Det gjorde Kit Marlowe, som skapade vår teater för bara manliga skådespelare att spela både kvinnor och män, för att inga kvinnor skulle kunna dra kvinnoidealet i smutsen, och jag frestas mer och mer med åren att ge honom rätt!

Southampton Det finns även goda kvinnor.

Stanley Ja, de menar alltid bara väl men vållar icke desto mindre bara skada.

Essex Alla kan inte vara bögar som Kit Marlowe. Världen måste också ha barn. Och vi män måste ha söner.

Stanley Du har rätt, Essex. Vi kan inte döma kvinnan. Den här rättegångsförhandlingen är inte korrekt eftersom ingen kvinna finns närvarande att försvara kvinnans hopplösa sak. Så vi lägger ner fallet.

Essex Domaren har talat. Må vi i stället bli dömda av drottning Elisabet.

Stanley Dess värre tror jag kvinnan kan vara värre som åklagare än som advokat.

Essex I synnerhet om hon har makt.

Stanley Jag resignerar. Sköt om er, mina herrar. (*lämnar dem.*)
 Southampton Vi sitter i samma båt, Robert. Jag var i onåd redan innan jag följde dig till Irland.
 Essex Ändå tror jag inte hon tänker kröka ett hår på ditt huvud. Hon behöver dig bättre än mig.
 Southampton Som vad då?
 Essex Du beskyddar Shakespeare.
 Southampton Varför behöver hon mig till det?
 Essex Därför att du inte vet vem du beskyddar. (*lämnar honom.*)
 Southampton Nu talar *han* också i gåtor. Fan må begripa sig på dessa kryptiska litteratörer! Ska nu Essex bli lika mystisk som Shakespeare i sina obegripliga kärleksdikter till mig, så tror jag att jag smäller av!

Scen 2. Drottningens sängkammare.
 Hon är helt avsminkad med hängande grått hår, gammal, förfärlig.

Elisabet (*framför spegeln*) Skåda Englands makt, den oförlikneliga, som besegrat Spanien med dess fyra världsarmador och förstört i grunden det katolska påvliga imperiet med dess monopol på världen! Vad är då det tappra England, som kan så agera som polis och frihetsbringare för hela världen? – Detta skal allenast av en bitter käring, som frustrerats på allt mänskligt och som ingenting har kvar förutom detta ruttna skal av makt. Om England såge Englands själ i denna fallna hydda, denna dammiga utlevade ruin av vad som en gång kunde bli en kvinna, denna mumie som överlevt sig själv i generationer, skulle England skämmas så det storknade och implodera för att aldrig mera våga synas ens politiskt här i världen. All min makt och härlighet och suveränitet är bara teatraliska effekter i en ytlig maskerad i fåfångans teater, som blir bara tommare ju längre man förblir som upphängd kråkskrämma på scenen att där fascinera lättlurad publik med lögnar, lånta fjädrar och bedrägerier staplade som klippblock på varandra i en pyramid blott för att dölja världens tommaste och fåfångaste grav.

(*Essex slår plötsligt upp dörren och inträder.*)

Elisabet (*skrämd*) Essex!

Essex (*kastar sig på knä på golvet i fullständig ödmjukhet*) Min drottning, jag var tvungen att träffa er genast för att förklara allt.

Elisabet Vad har hänt? Varför är ni inte i Irland?

Essex Jag har slutit fred med Tyrone.

Elisabet Han lever alltså än? Du skulle ju besegra honom en gång för alltid och triumfera med hans upphängda huvud över Tower!

Essex Min drottning, tre fjärdedelar av min här gick förlorad. De bara försvann i februar, desertering, fanflykt, de stupade på slagfälten, försvann i skogarna, övergick till fienden, sprang hem till sina gårdar – vad vet jag. Jag kunde inte krossa Tyrone, och för att rädda era sista fyra tusen män slöt jag fred.

Elisabet (*låtsas vänlig*) Min vän, du är modig som kommer hit med en sådan bekännelse och tar på ditt eget ansvar ett sådant bakslag för hela min regering. Din ärlighet och oräddhet är imponerande.

Essex (*alltjämt på knä*) Ingen annan är skyldig. Jag bär hela skulden. Jag har misslyckats. Förlåt mig.

Elisabet Alla mina män har misslyckats i Irland. Du är bara en i raden men den siste.

Essex Döm icke Southampton. Döm icke någon av de andra. Döm bara mig.

Elisabet Jag genomsådar dig, min vän. (*tar honom om hakan*) Du glömmer att jag känner dig. Med din vältalighet och ädelmod ber du bara att jag ska overse med dina misstag. Det är det inte min sak att göra. Ditt öde avgörs av rådet, inte av mig. Jag är

ännu mindre militär än du. Men jag uppskattar din ärlighet, och jag förlåter dig ditt värsta brott: (*hårdare*) att våga ta dig hit på eget initiativ och överraska mig i min egen sängkammare!

Essex Förlåt mig, drottning.

Elisabet (*mjukare*) Jag förlåter dig. Men gå hem och byt om. Du har ju leriga kläder. Ej heller jag är särskilt representabel. Kom till middag, så får vi pratas bättre vid. Det här är ovärdigt oss båda.

Essex Min drottning....

Elisabet (*argt*) Försvinn! (*Essex drar sig baklänges ut.*)
(*förbittrad*) Vilken knöl! (*blackout*).

Scen 3.

Stanley Falska, olyckliga kvinna! Är du nöjd nu med din kärlek? Du har inte bara fullkomligt skämt ut dig och förlorat din trovärdighet men dessutom bedragit mig med hela landets största fiende!

Elisabeth (*förtvölad*) Min make, jag har inte horat.

Stanley Nej, och Essex har ej heller gjort det minsta uppror! Han blott konspirerade av misstag! Av en olyckshändelse så råkade han höja upprorsfanan!

Elisabeth Döm mig icke. Han var nummer ett hos drottningen och hela landets favorit. Han flirtade med mig och inbjöd till vänskaplig intimitet. Vi låg ej med varandra.

Stanley Du är smittad av den karlens lögner! Han förkunnade sitt uppror i den ädla avsikten att icke skada drottningen! Han ville bara störta staten över ända men behålla drottningen! Hans lögner är som dina: ni låg ej tillsammans. Ni blott älskade varandra.

Elisabeth (*kastar sig på golvet*) Döda mig då hellre än att du så grymt berövar mig min kvinnlighet och själ!

Stanley Du visste inte vad du gjorde. Kvinnor vet ej någonsin vad de gör. De bara gör det och förtränger det och glömmer det, förnekar det och ångrar det för resten av sina förpinta liv. Du visste inte vad du gjorde när du föredrog den ytliga fåfänge charlatanen framför hedern och ditt land och livet med din man.

Elisabeth Min make, du var som en öken, sträng och kall och dyster. Jag behövde omväxling, jag kunde inte leva utan vatten, jag behövde en oas. Vår vän den stolte Essex visade mig öm förståelse, som om han kunde tänka som en kvinna själv.

Stanley Han handlade just som en kvinna. Han var mera kvinnlig i sin velighet och impulsivitet än drottningen, som i all sin frigiditet dock är en kvinna som förstår att hålla på sin ära.

(*en tjänare inkommer*)

Vad är det?

tjänaren Sir Walter Raleigh, mylord.

Stanley Iväg med dig, kvinna! Din smala lycka är att jag har varit trogen dig. Jag förlåter dig. Ge dig iväg nu.

Elisabeth Jag ville bara ha en smula roligt. (*går*)

Stanley Ack ja, det vill de alla, men alla finner de det vara svårare än något annat, och det verkar alltid sluta illa: tårar, blod och tragedi är allt vad hustrun min och Essex vunnit på sin traktan efter nöje. (*Raleigh inkommer.*)

Vad nytt, Sir Walter?

Raleigh Allting går åt helvete, kort sagt.

Stanley Finns det något hopp för Essex?

Raleigh Han har grävt sin egen grav i tanklöshet.

Stanley Vad blir han fälld för?

Raleigh Drottningen kan nog förlåta honom allt, men när hon tog ifrån honom hans handelsmonopol på söta viner kom hans rätta jag i dagen. Det förlät han henne icke, och han lät då hela världen veta att hon var ett vidrigt levande kadaver.

Stanley Typisk Essexsk oförsiktighet!

Raleigh En kvinna kan förlåta allt men ej att hennes fåfänga blir sårad genom obehaglig sanning. Därför blir nu Essex halshuggen i februari.

Stanley Därmed hugger hon ihjäl det skönaste som återstår av hennes stolta fria England. Han var blomman av all hennes trädgårdsmästerskap.

Raleigh Så känner hela England. Men det kommer efter henne än en tid. Vårt land dör ej med henne.

Stanley Vad insinuerar du?

Raleigh Vi måste ha en konung efter drottningen.

Stanley Naturligtvis. Kung James av Skottland, Maria Stuarts son.

Raleigh Ingen vill ha honom i England. Han är en inbilsk byfåne.

Stanley Ingen annan är möjlig.

Raleigh Det finns bara en kandidat.

Stanley Försök inte med mig, Sir Walter.

Raleigh Du är den ende, William. Du har allt det som den skotska fjanten saknar.

Stanley Han har allt det som jag saknar: legitimitet.

Raleigh Vad är den legitimiteten? Ett kungahus av inskränkta egoister, fåfänga dårar, metafysiska fyllon och inkompetenta drumlar? Hälften av alla Stuarts har halshuggits eller mördats på andra sätt och det ej utan skäl!

Stanley Den meriten delas av de flesta kungahus.

Raleigh William, tag ditt ansvar! Din ätt är fläckfri. Du har inga dårar i familjen. Ni är alla intelligenta, kulturella och diplomatiska personligheter. Din balans och världsklokhets behövs som motvikt mot det gångna seklets överdrifter och passioner!

Stanley Jag har en viktigare uppgift.

Raleigh Omöjligt! Vad har du att leva för vid sidan av politiken utom teatern?

Stanley Teatern är viktigare än hela världen.

Raleigh Är du då en dåre?

Stanley Nej, jag är allt det du anklagar mig för: balanserad, världsklok diplomat.

Raleigh Då sviker du ditt land!

Stanley Nej, Sir Walter. Jag sviker endast dig. Jag vet att du ingenting gott har att vänta av kung James. Men tänk dig in i min situation. Du glömmer kanske avsiktligt, att min familj är grovt insyltad med katolikerna. Jag var alltid katolikernas kandidat till tronen, och om jag skulle acceptera kandidaturen och ställa upp som tronpretendent skulle inte bara protestanterna och puritanerna reagera surt och våldsam. Jag skulle dessutom få James och Skottland emot mig. Medan om James skulle bli kung skulle Skottland och England vara fredligt förenat. Det skulle bli grundläggandet för de förenade brittiska öarnas konungarikes storhetstid. Det är det som Elisabet och England vill. Du måste väga de politiska fördelarna mot alternativets nackdelar. Jag försvinner i den vågskålen, Sir Walter.

Raleigh Kung James kommer att vilja se mig död.

Stanley Jag ska gärna göra allt för att hjälpa dig. Min frivilliga nedläggning av kandidaturen kan kanske hjälpa dig mest av allt.

Raleigh Du begår politiskt självmord för Englands politiska framtid. Vad vinner du på det? Du måste ju inse själv att du är en långt bättre karl än den fjanten James.

Stanley Jag har min teater.

Raleigh Jag vet. Många tror att du har skrivit alla dessa förträffliga krönikespel som går i William Shakespeares namn, för alla följer de noggrant din egen familj.

Stanley Du hör väl till dem som känner till hemligheten kring mordet på Christopher Marlowe.

Raleigh Du menar inte att han håller på och skriver pjäser än?

Stanley Vem annars?

Raleigh Vem annars utom du? Alla katoliker vet och sliter sig i håret över att du struntar i kronan och bara vill skriva pjäser.

Stanley Marlowe lever under Walsinghams och mitt beskydd och vid behov under kung Henriks av Frankrike. Ibland har jag fått skicka honom till Man. Där är han allra säkrast.

Raleigh Var är han nu?

Stanley Det vet endast han själv.

Raleigh Jag har alltid grubblat över hans bortgång. Många påstår än idag att han var det största diktargeniet av alla och att inte ens Shakespeare överträffat honom. Men ni går bra ihop, ni två. Ni är båda mästare i självutplåning för Englands skull.

Stanley Bli inte förvånad om han plötsligt stiger fram.

Raleigh Kan du inte be honom göra det nu? Jag skulle gärna vilja träffa honom, om han faktiskt ännu lever.

(En lucka i tapeten öppnas och Marlowe stiger fram.)

Marlowe Ursäkta att jag tjuvlyssnat.

Raleigh Kit Marlowe! Du lever! *(går fram, känner på honom, omfamnar honom.)* Min son! Min lärjunge! Hela ditt öde är mitt fel! Det var jag som först förförde dig med mina kätterier!

Marlowe Sir Walter, ingen får veta att jag lever.

Raleigh Är det ditt villkor för att få leva?

Marlowe Mitt stränga villkor.

Raleigh Ett omänskligt villkor. Hur länge kan du tillåta att en amatör från Stratford skördar all den ära som allenast tillkommer dig?

Marlowe Han gör ett bra jobb. Han sätter upp mina pjäser och gör dem framgångsrika. Det skulle jag aldrig kunna göra själv.

Raleigh Och han tjänar oförskämt med pengar på dem.

Marlowe En del kommer fram till mig. En del går till Walsinghams skrivare, som skriver ut dem. Och en del går till lord Stanley här, som kopierar dem. Men det viktigaste är, att poesin kommer fram till hela England.

Raleigh Hur kan du acceptera ett sådant öde? Utan familj, utan namn, utan framtid?

Marlowe Se på Essex och Southampton, Shakespeares sponsor. De hade namn, familj och framtid. Southampton förrådde Essex, så att Essex slutar på stupstocken. För det fick den granne Southampton själv livstids fängelse. Där har du Englands härlighet och öde, Sir Walter. Och om du själv överlever dem med dina betänkliga meriter är det kanske ett mirakel. Jag är kanske lyckligast av oss som redan är död.

Raleigh Min Kit, min älsklingsgosse! *(omfamnar honom)* Skall vi ses igen?

Marlowe Om inte förr så på andra sidan graven.

Raleigh Jag säger som vi alla i din tragedi, att om vi ses igen så skall vi sannerligen le.

Marlowe Det säger Brutus och Cassius med vemod för att de vet, att de inte skall ses igen.

Raleigh Detta är för mycket. Jag kom till dig, lord Stanley, full av hopp men skiljs från er med krossat hjärta. Jag har sett för mycket, då jag fått se sanningen.

Stanley Farväl, min broder. Teatern finns alltid kvar.

Raleigh Men hur länge? Allting rasar ju i denna värld av svikna ideal. Och när vår ärorika drottning ej finns mer så får vi över oss en fåfäng imbecill och flamsig clown till kung som inte ens är rolig. Tragedin maskeras i en helt bedrövlig och politisk komedi som blott kan sluta med förskräckelse. Jag tror ej på ditt nya England, Stanley. Du allenast hade kunnat rädda det. *(går)*

Marlowe Jag ber om ursäkt för att jag ej kunde låta bli att uppenbara mig.

Stanley Var bara lugn. Sir Walter Raleigh hör till oss pålitliga som hellre går i graven utan ära än berättar något om vår hemlighet. Vi har teatern kvar, min vän, hur mycket England än må gå åt helvete.

Akt V scen 1.

Hovets egen privatteater. Fanfar. Hela hovet tågar in med konungen, Jakob I, alias kung James, i spetsen med sin drottning. Bland de övriga märks Sir Thomas Walsingham och till sist lord Stanley. Alla tar plats (med ansiktena mot publiken) som för att uppleva en teaterföreställning.

James Vad är nu detta, lord Stanley, som du har hittat på? Hur vågar du komma med överraskningar?

Stanley Ers majestät, det är en gammal pjäs som alltid framförts med framgång, men den har nu utvecklats och fått en mera expanderad form.

drottningen Inga oanständigheter, hoppas jag?

Stanley Naturligtvis inte, min drottning.

Walsingham Jag vet vad det är för en pjäs. Den spelades redan med framgång för tjugo år sedan, och du gästspelade väl själv med den i Danmark?

Stanley Det var inför det danska hovet i Helsingör, vars slott Kronborg då invigdes. Men mycket vatten har flutit både i Engelska kanalen och i Öresund sedan dess.

James Var det den kungen som var så överdådig att han lät skjuta kanonsalut för varje gemensam skål som tömdes vid hans gille?

Stanley Precis den samme.

James Det var ingen kung för våra trumpna puritaner, som tror att de kommer till himmelen bara de bannlyser all humor.

drottningen Är pjäsen rolig?

Stanley Det är en spännande och bitvis rolig tragedi.

Walsingham Låt oss bara få se tillräckligt många lik blöda ner hela scenen i finalen, så blir det som på Kits gamla goda tid igen.

drottningen Vem är Kit?

James En avliden skandalskribent.

Walsingham Det var han och Tom Kyd som skapade det engelska dramat. Vår nu allt dominerande teaterman Shakespeare är bara en byhantverkare i jämförelse.

James Tala inte illa om vår gode Shakespeare. Han har gett oss många goda skratt med sina muntra komedier. Han är väl själv här i kväll?

Stanley Det är han som producerat pjäsen.

James Kalla fram honom. Jag vill se honom.

Stanley (ger ett tecken ut i kulissen. Det ropas utanför: Will Shakespeare! Denne kommer in från sidan.)

James Min gode underhållare, det sägs att du är ansvarig för kvällens föreställning.

Shakespeare Må den behaga ers majestät.

James Earl Derby här har velat låta den vara en överraskning. Inga obehagligheter för min drottning, hoppas jag?

Shakespeare Där är ett spöke i början. Men som i alla riktiga tragedier är det mycket tårar och blod, men må det behaga ers majestät att alla skurkar dör i slutet.

James Ett lyckligt slut alltså! Det tycker jag om!

Walsingham (avsides) Få se vad du kommer att tycka om att konungen är en skurk!

James Kör i gång alltså! Vi väntar på showen!

Shakespeare Det skall bli min glädje, ers majestät. (bugar sig och går)

Stanley (avsides till Shakespeare) Inga strykningar i texten?

Shakespeare Det är som en helt ny pjäs som framförs för första gången. (*går ut.*)
Walsingham Vad har du egentligen hittat på, Stanley? Inga obehagliga påminnelser om Sir Walter Raleigh?
Stanley Han är med oss i kväll som på den gamla goda tiden.
Walsingham Han och Southampton sitter inspärrade på livstid. Vad tycker master Shakespeare om det?
Stanley Han har aldrig vidrört ämnet med ett ord.
Walsingham Inte ens i denna nya pjäs?
Stanley Allra minst.
Walsingham Då klarar vi oss.
James (otålig) Sätt i gång nu! Vad väntar vi på?
(Staven slås i golvet. Scenen släcks ned och får kall belysning.)
drottningen (ryser) Det är tydligen kallt i Danmark.
Stanley Det går över.
Walsingham Horatio? Finns det inte en Horatio i Thomas Kyds pjäs?
Walsingham Alla gamla spöken går igen i denna pjäs.
Drottningen Hu!
James Där är spöket! Men det är ju master Shakespeare själv!
Cecil Tyst! Förstör inte pjäsen för oss!
Walsingham (avsides) En sorglig gammal skepnad, en av vårt rikes allt vanligare osaliga andar, som orättvist tvingats därhän och aldrig kan få ro.
Stanley Jag delar din melankoli, Sir Thomas.
James Jag tycker jag känner igen det här.
Drottningen Har ni sett pjäsen förut?
James Det är möjligt. Men det är djärvt att börja en pjäs med ett osaligt spöke.
Cecil Förstör inte hela pjäsen för oss med att sitta och snattra! En annan vill ju höra vad skådespelarna säger!
Drottningen De har sina inlärdade roller. Vad vi säger är mer relevant.
Cecil Men inte under föreställningen!
James (till drottningen) Min kära, Sir Robert Cecil har rätt.
Walsingham Så där har vi huvudpersonen. En annan sorglig melankolisk skepnad från gårdagen. Det kunde ha varit Kit.
drottningen Han verkar dyster. Har han tandvärk? Han har kanske ont i magen.
James Han lider nog bara av spleen som alla andra.
Cecil Kan ni inte hålla tyst?
drottningen Man har väl rätt att få prata?
Cecil Men inte mitt under föreställningen!
Walsingham Din teaterföreställning är pärlor för svin, Stanley.
Stanley Det har alltid varit så. Därför gav Kit fan i alltihop – och koncentrerade sig på att skriva ännu bättre pjäser.
Shakespeare (tittar fram, till Stanley) Går föreställningen hem?
Stanley Ypperligt, Will, ypperligt!
James Jag vill se spöket igen.
Shakespeare Det kommer! (*försvinner*)
Cecil Jag tycker inte om den där gamla hovmannen. Ska det vara en karikatyr av min far?
Stanley Hur i all världen kan ni få en sådan idé, Sir Robert?
(Ljuset mörknar och blir blått igen.)
drottningen Hu! Nu blir det kallt igen!
Walsingham Ödesnatten, ödesnatten, ödesnatten.
James Vad menar ni, Sir Thomas?
Walsingham Jag ville bara bidra till stämningen.
drottningen Hu! Jag vågar inte se!

James Jaså, det var grejen. Vålnaden har alltså mördats av sin broder, som tagit makten. Men brodern är ju en smord konung, och denna konung är en skurk. Är detta riktigt bra för samhällsmoralen, lord Stanley?

Stanley Det hände i Danmark för länge sedan.

James Så det är således bara i Danmark som någonting är ruttet och det för länge sedan. Är det riktigt, lord Stanley?

Stanley Precis så.

James Ja, det är bäst att se det symboliskt. Vem vet annars vem som skulle inspireras till vad.

Cecil Den där gamle gycklaren igen! Han påminner alltför starkt om min far. Kan ni inte stryka honom ur pjäsen?

Stanley För sent, Sir Robert. Men han blir åtgärdad.

James En djärv pjäs, på min ära, som sätter hela hovet i gungning: en brottslig kung och en galen kronprins. Kan det bli värre?

drottningen Kan ni inte få det att gå fortare så att man får se hur det slutar? Som alla skådespelare pratar de för mycket.

Cecil Det är alltid så i alla Shakespeares scener.

James Det påstås att det inte är han själv som skrivit dem. Vem kan det vara då? Är det ni, lord Stanley, som försakade en tron för teatern?

Stanley Jag är oskyldig, ers majestät.

James Ja, du har nästan ensam i hela landet lyckats hålla din familj oskyldig genom att hålla dig utanför intrigerna. Men du kunde ha tagit kronan efter Elisabet, Stanley. Varför gjorde du det inte?

Stanley Jag ville inte ha den.

James Jag tackar dig för den.

Stanley Ingenting att tacka för.

drottningen Men att han får lov att stöta på den stackars oskyldiga Ofelia så där! Kan ingen be honom veta hut?

James Han är ju sinnessjuk, min kära. För dårar på scen är allting tillåtet.

drottningen Men lilla Ofelia kan ju fara illa av en sådan klumpig manlig brutalitet!

Walsingham Det är bara teater.

James Men intrigen har kommit av sig. Händer det inte någonting snart?

Stanley Det har inte hunnit börja hända någonting ännu.

James (uttråkad) Nej, jag märker det. Och spöket får man väl inte se röken av mera?

Stanley Vänta bara.

James (entusiastiskt) Det låter höra sig!

drottningen Du och dina spöken! Är det det enda som intresserar dig?

Walsingham Dess värre är alla intressanta människor spöken nu för tiden.

James Nämn bara inte Essex!

Walsingham Jag har inte nämnt honom.

drottningen Vad var det med Essex?

James Elisabet klippte huvudet av honom. Jag nöjer mig med att sätta dem i Tower på livstid.

drottningen Du är nådig, min konung.

James Men vad är nu detta? En teater i teatern?

Stanley Varför inte? Ibland behöver man en teater som en spegel för att se sin egen verklighet. Det är vad detta danska hov får göra nu.

drottningen Blir det inte väl komplicerat då?

James Det kan du ge dig fan på att det blir.

Walsingham Han låter plötsligt som Elisabet.

Stanley För att behaga er, min drottning, blir det nu en pantomim, så att ingen av skådespelarna säger ett enda ord, så att ni får prata hur mycket ni vill.

James Jag tycker att det där kungamordet börjar ältas litet väl mycket.

drottningen Blev inte din egen far mördad på ett liknande sätt, älskling?

James Min far blev sprängd i luften.

drottningen Av sin hustrus älskare, som tog makten efter honom?

James Påminn mig inte om det.

drottningen Earl Derby, ni tycks ha projicerat er konungs eget hemska förflutna på scenen. I vilken avsikt?

Stanley Inte alls. Denne kung blev mördad av spetälskegift av sin egen bror. Det är mycket värre än något attentat som ägt rum i Skottland.

James Du har rätt. Jag gillar pjäsen. Den är dubbelbottnad.

Walsingham Det är en korrekt återgivning av all världens politik.

Cecil Men hur kan Hamlet tvivla på spöket? Varför tar han inte äntligen livet av den brottslige usurpatorn? Det är ju brottsligt att töva!

Walsingham Därför att han är katolik. Han ville inte skicka kungen till himmelen utan till helvetet. Ren vidskepelse alltså. Den satiren skulle Kit ha gillat. Vidskepelse gör politiken och makten handlingsförlamad.

drottningen Nej, nu går det för långt! Pojken går ju lös mot sin egen moder!

Walsingham Han är bara bitter mot kvinnorna.

James Med rätta, tycks det. Hans egen mor har ju svikit honom.

drottningen Men så får han ju bara inte bete sig! Först sin käresta Ofelia, och nu sin moder drottningen! Det går ju inte an! Vad är det här för en pjäs egentligen?

Stanley Försök se den i dess rätta tidsperspektiv, min drottning.

drottningen Vad menar ni?

Stanley Det hände för många hundra år sen.

drottningen Men det händer ju nu och här på scenen! Det kan jag ju själv se!

Walsingham Det är bara teater.

drottningen Det är inte så bara!

James Bli inte upprörd, min kära. Det går över.

drottningen Det får jag sannerligen hoppas!

James Hurra, där är min kära vålnad igen!

drottningen Du kan dra åt skogen med dina spöken!

Cecil Kungen gör helt rätt i att skicka sin brorson till England. En så politiskt begåvad ädling hör hemma här. Men hör nu, lord Stanley, fanns inte Rosencrantz och Guildenstern i verkligheten? Jag menar, i vår egen tid?

Stanley Det är riktigt. De förekom vid Fredrik II:s hov i Danmark.

Cecil Kände du dem?

Stanley Ja.

Cecil Alltså är det du som har skrivit texten! Avslöjad!

Stanley Pjäsförfattaren har fått dem ifrån mig. Han visar sig i slutet.

James Är det inte master Shakespeare?

Stanley Ni får se.

drottningen Den där ansvarslöse sol-och-våraren lyckades alltså driva stackars Ofelia både vansinnig och in i döden. Kommer han att döda drottningen sin moder också?

Stanley Nej.

drottningen Ja, det här är i alla fall ingen pjäs för kvinnor. Den saken är klar.

James Jag tycker den blir bättre och bättre.

Cecil Ja, nu börjar det ju hända saker när folk börjar dö.

Stanley Det blir tyvärr inga fler spöken, ers majestät.

drottningen Det var väl för väl det!

James Det gör inget. Folk börjar ju dö i stället.

Cecil Nu börjar de slåss fastän de ingen kvinna har att slåss för.

Walsingham Äran, Sir Robert! Äran är som en kvinna, som vem som helst kan göra vad som helst för. Se bara på Essex, Southampton och Sir Walter Raleigh.

Stanley Så fick du *det* sagt.

James Jag har ingenting hört, Sir Thomas.

Walsingham (*avses*) Tur för dig, din inkompetenta skithög!

Cecil Sådär! Nu är alla döda! Är vi nöjda nu?

James En utmärkt pjäs, lord Stanley, den bästa jag sett på länge. När får vi se den i repris?

Walsingham Vareviga dag, om ni så vill.

Stanley När som helst, ers majestät.

James Kalla fram författaren! Ni lovade ju att vi skulle få se honom!

Stanley Se, där är han!
(*Kit framträder helt överraskande klädd och maskerad som Shakespeare.*)

Marlowe Så var detta spel i spelet blott en tankeflykt, en dröm som tyst passerar oförmärkt och strax glöms bort, försvinner och ej bliver ens till luft. Så är vi alla gjorda blott av luft, vi drömmar, som en kort stund hägrar såsom ett slags högre sanning, som en tankeställare och uppenbarelse. Om denna dröm av luft på något sätt kan höja människan och göra henne bättre – då har skådespelarens livs möda ej alldeles varit helt förgäves. Tack för ert intresse – och glöm bort oss! (*bugar*)

James (*applåderar*) Mera! Mera! (*till Stanley*) Är det pjäsförfattaren?

Stanley Ja, ers majestät, densamme, den okände skådespelaren.

James Men karlen föreställer ju Will Shakespeare. Är det inte han?

Stanley Nej, han är okänd.

James Får jag se! För fram Will Shakespeare!

Stanley (*ropar*) Kungen vill se William Shakespeare!
(*Shakespeare framträder tillsammans med Kit.*)

Shakespeare (*omfamnar Kit*) Min broder, du är bäst av alla.

Marlowe Nej, vi är ett lag, och såsom sådant är vi bäst av alla.

James Men vem är han? Av med maskerna!

Marlowe Ers majestät, en skådespelare får aldrig taga av sig masken. Om han gör det kan han ej mer spela nån teater. (*bugar sig och försvinner.*)

James Nej, låt honom inte försvinna! Jag vill se honom! Av med maskerna!

Stanley Det spelar ingen roll, ers majestät.

James Vad spelar ingen roll?

Stanley Vem som skrev pjäsen. Det är bara pjäsen själv som spelar någon roll. Är det ej så, Will Shakespeare?

Shakespeare Just så är det.

James Nu blev jag förbannat törstig. Man blir rentav både kåt och hungrig av så alldeles förbannat god teater! Nå, det spelar ingen roll vem som skrev pjäsen, men låt mig få se den snart igen!

Stanley Skall ske, ers majestät.

James Iväg nu till vår taffel!

Walsingham (*till Stanley*) Hur kunde du låta Kit uppträda?

Stanley Han ville det själv.

Walsingham Han riskerar ju livet själv och allas våra nackar!

Stanley Du såg själv hur dum kungen var. Här skildrades framför honom hans egen släkts historia, hur hans far mördades av sin egen drottningens älskare, och han tog inte åt sig ens! Elisabet hade inte nöjt sig med mindre än en avrättning.

Walsingham Du har rätt. Men det var ändå riskabelt av Kit.

Stanley Han ville testa kungen. Nu kan han skriva vad han vill.

Walsingham Och Shakespeare?

Stanley Han samarbetar som vanligt. Han är skådespelaren och regissören som bara är tacksam för varje ny pjäs, vad de än innehåller. Det har han ju betalt för. (*slår honom på armen*) Kom, låt oss gå till kungens taffel och hålla god min i detta dekadenta gyckelspel som nu vårt hov har blivit! Jag valde rätt som föredrog teatern

framför kronan. Det som händer på teatern har blivit mycket mer sofistikerat än hela den banala världen.

Walsingham Gå du ensam. Jag har inte mycket glädje av kungliga tafflar.

Stanley Du kanske kommer senare?

Walsingham Eventuellt.

Stanley Kungen kommer att ta det som en oartighet.

Walsingham Nej, så klok är han inte. (*Stanley går.*)

En drottning förlorade, som reste England till det främsta av länder med rättvisa och frihet som ingen annanstans, ehuru tuppar och äventyrare som Essex och Henry Wriothesley av Southampton till slut fick betala för det. Så kommer denne hund från Skottland och kräver åttlydnad av hela England och spärrar in Sir Walter Raleigh på livstid, den främste och äldste av elisabetanerna, bara för att han är värdig elisabetan och får kung James att känna sig vad han är – värdelös.

(*Kung James kommer tillbaka ensam.*)

Ers majestät – har ni glömt något?

James Nej, jag är bara inte nöjd.

Walsingham Med föreställningen?

James Nej, pjäsen var förträfflig – jag har aldrig sett bättre teater. Men jag är inte nöjd med skalden.

Walsingham Pjäsen var bra men inte författaren?

James Jag vet ju inte vem han är!

Walsingham William Shakespeare. Vem annars?

James Det stämmer inte. I pjäs efter pjäs återkommer exilmotivet med suktande hemlängtande hjältar, orättvist drabbade som inte får komma hem – redan Romeo i kort exil i Mantua var sådan. Så kan man bara dikta om man själv har levat i exil.

Walsingham Ers majestät är klok.

James Nu vill jag veta vem skalden är, så att jag får återupprätta honom.

Walsingham Jag vet inte själv vem han är.

James Han uppträdde ju här själv i kväll utklädd till William Shakespeare.

Walsingham Det kan ha varit någon annan – symboliskt.

James Så du vet inte vem det är?

Walsingham Låt mig komma med ett förslag. Christopher Marlowe.

James Driver du med mig? Den ateisten och falskmyntaren blev ju rättvist mördad i ett krogslagsmål.

Walsingham Då finns det bara William Shakespeare.

James Den självgoode fastighetsspekulanten, som suttit hemma i hela sitt liv, medan han skriver pjäser om expertkunskap från fjärran länder – han är otroligast av alla. Driv inte med mig.

Walsingham Då har vi William Stanley.

James Många misstänker honom. Han har rest i hela världen och har mycket klokhet och erfarenhet. Det skulle kunna vara han – och han skulle ha skäl till att hålla sig anonym. Han är ju kunglig släkting, och kungligheter skriver inte utmanande teaterpjäser. Men Stanley har aldrig levat i exil.

Walsingham Då vet jag ingen mer.

James Inte jag heller. (*reser sig*) Synd. Vem han än är kan jag inte återupprätta honom på något sätt så länge jag inte vet vem det är. – Kommer du inte med till banketten?

Walsingham Jag kommer, ers majestät.

James Det är tur för dig. Jag hade annars börjat misstänka dig för att höra till Raleighs parti. Det var ju han, den skurken, som först förförde och fördärvade Christopher Marlowe, och du kände honom också på den tiden. Jag känner er allt, era gamla elisabetaner, och vet allt om er!

Walsingham (*bugar sig*) Ni är klokare än vad jag trodde.

James Ingen känner mig, men jag känner alla! Kom nu, min vän, och du ska berätta allt för mig om din kusin Sir Francis Walsinghams förhållanden på den tiden. (*Tar honom om axeln. Walsingham måste följa med.*)

Scen 2. Sir Walter Raleigh i fängelse.

Raleigh Vad i helvete tog det åt dig, din fåfänga påfågel utan fjädrar, när du fick för dig att jag var statens fiende? Eller var det samme ambitiöse man som fick mig fälld som viskade de dödliga orden i drottning Elisabets öron, så att hon halshög earlen av Essex på Sir Francis Bacons antydning till en insinuation om hans farlighet eller skuld? Mitt enda brott är hela mänsklighetens – jag misslyckades. Snöpligt kom jag hem från min Amerikaresa med fickorna plundrade i stället för fyllda, men samma gjorde Columbus. Han fick ändå inte fängelse, men jag fick livstid, liksom den olycklige äkta påfågeln Henry Wriothesley av Southampton, för att han förrådade Essex för att få behålla livet. Så var då denna Englands härligaste skönhet även höjden av falhet och feghet i England. Han kanske därigenom verkligen förtjänade sin livstid i motsats till mig. Eller kanske kung James helt enkelt inte kunde acceptera att vi behöll drottning Elisabets hemligheter för oss själva. Bara jag och Sir Thomas Walsingham finns nu kvar som känner till hemligheten med Englands bästa agent utomlands, en hemlighet som kung James aldrig skulle kunna förstå. Där har vi kanske svaret. Han tål inte att elisabetaner vet mer än han om saker som han inte är funtad att klara av att veta, vilket han är omedvetet medveten om och inte kan acceptera för sig själv. (*Porten öppnas.*) Men det rasslar i dörren.

fångvaktaren Sir Walter Raleigh, ni har besök.

Raleigh Vem är det?

fångvaktaren Fråga mig inte. Jag vet inte och vill ingenting veta. Därför fick jag även vakta Mary Stuart och earlen av Essex och många andra som blev halshuggna. Men det vet jag ingenting om, för jag vill överleva och ingenting veta.

Raleigh Men jag skall inte bli halshuggen.

fångvaktaren Det vet man aldrig. (*höjer ett finger*) Var inte för säker! Mary Stuart visste så säkert att Elisabet aldrig skulle våga hugga av henne huvudet, men tji fick hon! Men jag vet ingenting. De har tagit med sig sina hemligheter i graven, och jag håller deras hemligheter med dem.

Raleigh Men du måste väl ändå veta vem min gäst är?

fångvaktaren Hör du inte vad jag säger? Jag vet ingenting! Jag är en grav för alla mina fångar, och graven tiger med vad den vet vad den än vet. (*blinkar*) Fråga mig bara om Kit Marlowes grav. Jag är den enda som vet var den är.

Raleigh Menar du att... (*blir avbruten av att Walsingham kommer in.*)

Walsingham Min käre Sir Walter, det gläder mig att du verkar obruten.

Raleigh Om inte Sydamerikas värsta träskfebrar kan knäcka mig så lär inte all grymhet i England kunna göra det.

Walsingham Vi arbetar på din frigivning. Kungen måste inse att han inte har någon sak mot dig. Du har goda chanser.

Raleigh Försök inte slå blåa dunster i ögonen på mig, Sir Thomas. Den kungen får aldrig tummen ur röven. Även om han vet att jag är oskyldig kommer det att ta en sådan tid för honom att mobilisera sin byråkrati att jag hinner dö innan han lyckats få liv i en enda instans.

Walsingham Han saknar helt Elisabets goda intuition och kontakt med folket. Det förvånar mig att hon valde en så olämplig efterträdare.

Raleigh Makten, min vän. England och Skottland tillsammans. Diplomatisk triumf. Det var den frestelsen hon föll för.

Walsingham Som alltid är tanken idealisk men praktiken förödande.

Raleigh Är han en katastrof?

Walsingham Han fattar ingenting om politik och har ingen fantasi. Det enda han har är fåfänga. Om huset Stuart startar så illa kommer det att sluta ännu värre.

Raleigh Vad fanns det för alternativ utom William Stanley?

Walsingham En klok man i en vanskelig ställning. Katolikerna avgudar honom, och puritanerna hatar honom. Kung James har från Elisabet ärvt kronans misstänksamhet mot honom. Han hade blivit en idealisk kung, men hans ställning hade varit ohållbar från början. Det ansåg Kit när han skrev Hamlet, som egentligen handlar om William Stanleys dilemma.

Raleigh Du vågar säga Kit och inte William Shakespeare.

Walsingham Vi blir allt färre som äger hemligheten. Kung James är inte värdig att få veta den. Ingen bevarar hemligheter bättre än kung Henrik av Navarra, och Will Shakespeares hela karriär bygger på att den bevaras. Essex är borta med Elisabet, och Southampton har aldrig anat den. Kvar finns bara du och jag.

Raleigh Och dina anställda mördare.

Walsingham De har betalt för att bevara den, och ingen misstänker dem.

Raleigh Det var en genialisk åtgärd. Vem tänkte ut den? Du eller Kit?

Walsingham Vi tänkte ut den tillsammans. Men största modet hade Kit, som gick med på att bli offer.

Raleigh Han har aldrig ångrat det?

Walsingham Det får du fråga honom själv. (*sveper armen bakåt som för att öppna vägen för en annan att stiga fram. Kit kommer in.*)

Raleigh Jag tror inte mina ögon.

Walsingham Vem skulle göra det om han inte såg det själv?

Raleigh Min älskade gosse! (*omfamnar Kit.*)

Marlowe Sir Walter Raleigh, vi riskerar alla tre livet i detta ögonblick, men jag ville ta risken för att återse er.

Raleigh (*rörd, gråter*) Allt är mitt fel. Hela din tragedi var enbart min skuld.

Marlowe Försök inte. Det var min egen.

Walsingham Försök inte. Du hade otur. Om du inte fått regeringens ögon på dig genom Richard Baines angivarrapport hade du aldrig behövt gå under jorden.

Raleigh (*släpper taget, ser på honom*) Hur lever du?

Marlowe Det går ingen nöd på mig. Men ni har det sämre, Sir Walter.

Raleigh Och det har jag förtjänat, ty det var jag som först förförde och fördärvade dig och förde dig i dåligt sällskap med satanister, ateister och tobaksrökare.

Marlowe Men också med upplysta filosofer och vetenskapsmän som Harriot och Northumberland, Throgmortons och John Penry.

Raleigh Kvalificerade kättare, som fördärvade din själ, förstörde all din säkerhet och riskerade ditt liv!

Marlowe Jag har aldrig ångrat en dag av mitt liv, Sir Walter.

Raleigh Ändå lär du skriva så bittra tragedier nu för tiden.

Marlowe Det är tidens fel. Den är hopplöst ur led, alla lider vi av fjanten som ersatt tidernas bästa drottning, Essex är avrättad förrädd av sin bäste vän Southampton, och lord Stanleys liv håller på att förgiftas av de processer hans släktingar driver mot honom.

Raleigh Vilka släktingar? Kungen?

Walsingham Nej, det är värre än så. Hans avlidna äldre brors änka påstår att det var han som förgiftade sin egen äldre bror.

Raleigh Men det är ju intrigen i Hamlet!

Walsingham Men Stanley gjorde det inte. Det var jesuiterna som gjorde det. Men änkan kräver gottgörelse från Stanley. Dessutom håller hans hustru på att ruinera honom.

Raleigh Elisabeth de Vere, earlen av Oxfords dotter?

Walsingham Hon skämdes bort av sin far till ett kroniskt liv i sus och dus som Stanley inte har råd med. Han är snart ruinerad.

Raleigh Och du, Kit? Drabbar det dig även?

Marlowe Ingen har lärt mig så mycket som lord Stanley. Det är honom jag har tillägnat "Kung Lear".

Raleigh En ny bitter tragedi?

Marlowe Den bittraste av alla. Historien om kungen som frivilligt överlåter makten åt sina barn och blir förskjuten av dem, så att han gammal och skröplig drivs ut på heden och blir vansinnig.

Raleigh Ack, hur skall det gå för vårt England?

Marlowe Striden står mellan lord Stanley och puritanerna. De har den reella makten i England. Stanley representerar fortfarande Elisabets tid och allt det bästa med den, medan puritanerna vill begrava den levande och införa diktatur. Deras religiösa fanatism gör dem till den yttersta ondskan.

Raleigh Ja, roliga är de inte.

fångvaktaren Ni måste gå nu innan jag får veta för mycket.

Walsingham Du förstår väl vikten av din tystnad? Om du berättar för någon om detta möte förlorar du tjänsten och sätts på dårhus.

fångvaktaren Naturligtvis.

Walsingham Farväl, Sir Walter. Vi ses i friheten.

Raleigh Ni har gett mig en hel värld tillbaka. Ni har fått en gammal man att hoppas.

Marlowe Sir Walter, jag är skyldig er den tjänsten att se till att ni inte blir som kung Lear.

Raleigh Tack, min vän, min älskade son, den bäste av mina lärjungar. (*Walsingham och Marlowe går.*)

fångvaktaren Ingen vet bättre än jag, ers nåd, att de här två gynnarna aldrig har varit här. Det är bäst för er att ni lär er det också. (*blinkar och går.*)

Raleigh Den mannen har lärt sig mycket av Mary Stuart och earlen av Essex. Den blinkningen från en sådan fångvaktare ger mig större hopp om liv och frihet än vad någon kunglig benådning någonsin skulle göra. Kit lever som Englands största hemlighet, och kungen vet inte om det. Därmed är kungen förlorad, och det är min glädje.

Scen 3. En Londonteater, som i akt III scen 2.

Walsingham Hur går det, master Jonson?

Ben Jonson Inget vidare. Publiken börjar tröttna på oss. Teater är inte samma folkfest längre som det var förr i tiden.

Walsingham Vad är det för fel?

Jonson Fråga inte mig. Fråga tiden. Fråga den tråkiga kungen, vars tråkighet tycks smitta av sig på hela landet. Folk har tråkigt och gäspar på teatern inför Shakespeares allt tråkigare skådespel.

Walsingham Jag vet. Han har övergått från uppsluppna komedier och praktfulla krönikespel till smärtsamma tragedier.

Jonson Och tror du folk begriper den smärtan? Nej. När Julius Caesar avslutades med krig och självmord trodde folk att det var en sorts allmän dans. Othellos strypning av Desdemona upplever de som rena öppna skandalsamlaget. Och alla dessa gnällande misantroper – Timon, kung Lear, Coriolanus – upplever de som trista kverulanter. Vår store regissör själv verkar missnöjd, som om det var en annans verk som han var tvingad till att uppföra.

Walsingham Men språket går väl an?

Jonson Det är språket som räddar pjäserna. Ända sedan premiären på "Tamburlaine the Great" för tjugo år sedan har detta underbara teaterspråk gjort teatrarna till bättre alternativ till både kyrkorna och universiteten. Det sägs att Shakespeare aldrig har behövt stryka en enda rad. Men oss emellan sagt önskar jag han hade strukit tusentals. Marlowes pjäser var mycket mer koncisa och intensiva.

Walsingham Menar du att master Shakespeare håller på att tröttna?

Jonson Ja, han verkar trött. Dessutom besväras han av en böld på ena ögat. Det sägs att den kommer av att han gråtit för litet över alla sina mördade offers blod.

Walsingham Här kommer han själv. Tack, Ben Jonson. Du fortsätter väl skriva pjäser själv?

Jonson Jag spottar inte fram dem lika lätt som master Shakespeare.

Walsingham Men de är bra. Jag glömmer aldrig "Volpone" och "Every Man in his Humour".

Jonson Sällsynta lyckokast.

Walsingham Du är en underbar satiriker. Det är varken Shakespeare eller Marlowe.

Jonson Jo, Marlowe var det i "Doktor Faust" och "Massakern i Paris". Han är mer en mästare för mig än Shakespeare.

Shakespeare (inträder) Välkommen, Sir Thomas! Ni var just mannen jag behövde tala med. Ben Jonson, lämnar du oss ensamma?

Jonson Har ni statshemligheter för er? Kom ihåg vad jag sade, Sir Thomas! (*visar tummen upp och går.*)

Shakespeare Vi har problem.

Walsingham Master Jonson nämnde någonting om att publiken viker.

Shakespeare Det är inte det. Ben Jonson är en pedant som bara ser mörkt på allting. Bara för att han inte kan skriva stora dramer själv vill han skrota teatern och ersätta den med lättare underhållning. Han får säkert som han vill med tiden när jag är borta.

Walsingham Funderar du på att sluta?

Shakespeare Inte ännu, men jag har problem med mitt vänstra öga, och jag känner att jag inte har många år kvar. Jag är över den ålder då vanliga skådespelare slutar. Nej, problemet är ett annat. Det är Timon och Coriolanus. Jag vill inte producera sådana pjäser längre.

Walsingham Vad är det för fel på dem?

Shakespeare Coriolanus är kanske den mest lysande pjäs som någonsin skrivits. Men folk kommer inte till teatern för att bli smådade från scenen eller för att uppleva hur rätt landsförrädare kan ha, och kungen tycker inte om att se hur en skotsk kung korrumpas ihjäl bara för att han får makt.

Walsingham Du tänker på "Macbeth".

Shakespeare Jag är trött på alla dessa hopplösa tragedier. Kan han inte skriva något positivt längre? I så fall är det bäst att både han och jag slutar.

Walsingham Vad önskar du?

Shakespeare Någonting riktigt positivt och upplyftande, gärna med sagoaktigt motiv från vår engelska forntid.

Walsingham Jag ska framföra ditt önskemål. Men jag hoppas innerligt att du fortsätter så länge som möjligt. Ditt och vår väns samarbete är det underbaraste kapitlet i Englands litterära historia.

Shakespeare Men han skriver allting ensam. Jag bara realiserar det.

Walsingham Men du får äran för det medan han är nöjd med att vara bortglömd och död.

Shakespeare Hur kan han nöja sig med ett sådant öde?

Walsingham Därför att du finns, som kan representera honom.

Shakespeare Tack, Sir Thomas. Jag skall försöka göra mitt bästa.

Walsingham Tack själv, Will Shakespeare. (*går*)

Shakespeare Men ett värre hot än både min ålderdom och sämre syn är puritanernas aversion mot teatern. Renässansteatern har lyckats konkurrera ut kyrkan, och när kyrkan tar ut sin hämnd för det vill jag inte längre vara vid teatern.

Scen 4.

Stanley Låt mig få höra det värsta av saken.
Jonson Det var ingens fel, ers nåd. Det var precis vid premiären. I spelet ingick kanonsalut, och vi brukar alltid bränna av riktiga kanoner, för effektens skull.
Stanley Ja, allt för effektens skull.
Jonson Olyckligtvis orkade inte kanonkulorna över taket utan hamnade där och tände eld på det. Det var ju bara halm.
Stanley Och så brann hela teatern ner.
Jonson Ja. Det gick av bara farten.
Stanley Otur. Och det råkade vara Londons bästa och största teater, och det råkade vara vid William Shakespeares sista premiär. Hur tog han det?
Jonson Vi teatermänniskor är skrockfulla. Vi tar alltid järtecken på allvar. William åkte hem till Stratford och vägrar någonsin mer framträda på en scen.
Stanley Men medge att det var en dålig pjäs.
Jonson Den var helt anpassad efter publiken. Den var helt tillrättalagd för att passa kungahuset. Den var helt ägnad att falla publiken och etablissemangen i smaken. Formellt var det en perfekt pjäs.
Stanley Det var en förbannad rövslickarpjäsa som aldrig borde ha satts upp på en anständig teater!
Jonson Men min lord Derby!
Stanley Förlåt mig. Har du träffat Will Shakespeare sedan?
Jonson Ja. Han kommer aldrig över sitt livs första och sista fiasko. Han tar det som ödets straffdom. Han säger att han varit slavarbetare på scenen i hela sitt liv och bara vänt kappan efter vinden och varit en oärlig opportunist. Han känner sig direkt och totalt skyldig till hela teaterbranden.
Stanley Stackars man. Det innebär slutet på en era. Då blir det inga fler Shakespearedramer.
Jonson Det ser inte ut så.
Stanley Har han sagt vad han vill göra med dem?
Jonson Det är det märkligaste av allt. Han skiter i dem. Han säger att vi får göra med hans dramer vad vi vill. Han vill aldrig höra talas om dem mera.
Stanley Stackars man. Jag förstår honom.
Jonson Gör ni? Kan ni då förklara honom för mig. Hur kan man vara så totalt självföraktande och självutplånande?
Stanley Det är en lång historia, min vän, som jag inte har någon rätt att avslöja. Det är bäst att du går nu, min gode Ben Jonson, och fortsätter att skriva nya pjäser att fylla tomrummet efter Shakespeare med.
Jonson (reser sig) Det tomrummet kan jag lika litet som någon annan fylla.
Stanley Men kungen tycker om dina maskspel.
Jonson Ja, jag kan skriva för pengar. Jag kan vara kunglig rövslickare. Det är allt vad jag kan, lord Stanley. Jag är inte ens en skugga av Shakespeare. (*går*)
Stanley (efter att han gått) Du kunde ha blivit det, min vän, om du hade vetat vem Shakespeare var. Jag beklagar att det är för sent nu.

Scen 5. Krogen i Deptford, (som i akt I scen 1).

Mycket folk och liv och rörelse. Mrs Bull sköter ruljangsen.

Poley (kommer fram till disken) Hur går affärerna, Nellie?

Mrs Bull (först lätt skrämnd) Det var länge sen jag såg er här, Bob Poley.

Poley Du har valt ett passande namn åt din pub.

Bull Hur länge sedan är det redan? Tjugo år?

Poley Mer.

Bull Jag har allt att tacka den där dagen för. Min krog har blivit ett historiskt monument. Alla kommer hit för att se var Kit Marlowe blev mördad.

Poley Ändå är alltsammans en fabel.

Bull Folk älskar fabler. Det är det de lever för. Ingenting är så spännande som en myt, speciellt om den inte är sann och om historien om dess tillkomst är outgrundlig.

Bacon (har kommit in som kund, når fram till disken) Ett märkligt namn på en pub. Vilken poet åsyftas?

Poley Ni är tydligen född igår.

Bacon (stött) Jag ber om ursäkt för min okunnighet, min herre, men om den här puben heter 'Den döde poeten' kunde jag tro att ni var hans mördare.

Bull (ingriper) 'Den döde poeten' var Christopher Marlowe, och han blev faktiskt mördad här i ett krogslagsmål. Jag var själv med.

Bacon Jaså? Så intressant! Jag trodde han blev mördad för sina farliga kontakter med katolska agenter utomlands.

en berusad gäst Kit Marlowe är inte död. Jag såg honom igår.

Bacon Och vem är ni, min bästa herre?

gästen Vem är du själv, din tillgjorde stropp?

Bacon Sir Francis Bacon, till er tjänst.

gästen Din knöl! Det var du som förrådde den gode och ärlige earlen av Essex!

Bull Nu räcker det, Paddy. Du har fått för mycket. Ut med dig.

gästen (ursäktar sig) Jag ville bara slåss med den här fisförnåme herrn.

Bull Inga slagsmål här. Här har varit ett slagsmål för mycket.

gästen Och på det slagsmålet har du levat högt sedan dess. Vill du inte ha ett till? Vill du inte se mig knåda ihjäl Sir Francis Fläsk här också, så gör du dubbel karriär? (*Mrs Bull ger tecken till en utkastare.*)

utkastaren Nu räcker det. Ut med dig.

gästen Mrs Bull lever på lånta fjädrar, precis som Will Shakespeare! Jag vet att Kit Marlowe lever!

Bull Ut med honom! (*den berusade gästen körs ut.*)

Poley Vilket ställe ni har kommit till, Sir.

Bacon Namnet väckte min uppmärksamhet. Så ni var här när den farlige poeten mördades, fru Bull?

Bull Han var inte farlig. Han var beskedlig som ett barn.

Bacon Hur gick det till?

Bull (blir osäker, sneglar mot Poley)

Poley Berätta det, Nellie. Annars gör jag det.

Bacon Var ni också med?

Poley Jag satt bredvid poetens mördare.

Bacon Så intressant! Var alla berusade, eftersom det blev ett slagsmål?

Poley Vi hade ätit färdigt när det blev bråk om notan. Kit drog sig undan och angrep så Frizer bakifrån. Frizer hade ingen chans då han satt mellan mig och Nick Skeres och inte kunde komma ut. Han måste försvara sig och stack då sin dolk i Kits öga. Det var en oavsiktlig fullträff.

Bacon En olyckshändelse alltså?

Poley Det kan man säga.

Bacon Men fru Bull sade just här att poeten var beskedlig som ett barn. Hur kunde han då feget angripa en sittande man bakifrån?

(Poley och Bull blir osäkra och utbyter blickar: ingen vet vad den ska säga.)

Bacon (då han inte får något svar) Poeten var därtill en lärd man och lika intelligent som Shakespeare. Han lär aldrig ha angripit någon och allra minst bakifrån. Endast en gång blev han invecklad i strid och det mot sin vilja. Här är något som inte stämmer. Har jag i misstag kommit på ett gammalt brott? Ni säger ingenting?

Bull (efter tvekan) Vi vet ingenting.

Bacon Det var det dumaste ni hade kunnat säga, madame. Ni var själv med och vet ingenting. Den ekvationen går inte ihop.

Poley Det är bäst att ni går, min herre.

Bacon Tänker ni kasta ut mig? Vet ni inte att jag är kungens egen sekreterare?

Poley Det är farligt att få veta för mycket.

Bacon Det är den erfarenheten som jag tror att unge Kit Marlowe gjorde.

en gäst (i en annan del av krogen) Jag vet vem du är.

en annan Vem är han då?

gäst 1 Det är skådespelsförfattaren William Shakespeare, som drog sig tillbaka till Stratford när hans teater brann. Men han har aldrig vågat visa sig i London mer sen dess. Vad gör du här, Will Shakespeare?

Marlowe (har inte märkts tidigare) Du tar fel på person. Jag är inte han.

gäst 2 Vem är du då?

Marlowe Ingen.

2 Vad är det för ett djävla svar?

Marlowe Mina herrar, jag har inte kommit hit för att bråka.

(Argumentet väcker fler gästers uppmärksamhet och även Bacons, Poleys och Mrs Bulls.)

Poley (bleknar) Å nej! *(bleknar)*

Bacon Vad är det? Ni ser ut som om ni hade sett ett spöke.

1 Vad har du kommit hit för då?

Marlowe Det angår inte er.

Bacon Det tycks hända intressanta saker i er krog, fru Bull.

Bull (till Poley) Försök få ut honom härifrån innan det händer något.

2 Jag tycker inte om din attityd, pysen. Antingen är du ärlig och här med rent språk eller åker du på en propp. Är du här kanske för att spionera?

Bacon (till Bull) Har ni ofta slagsmål här? Jag tyckte ni sade att ni hade ett för mycket. Här tycks det nu bli ett till.

Marlowe Jag kom hit för att jag ville se platsen för brottet.

2 Vilket djävla brott?

Marlowe Mordet på Christopher Marlowe.

1 Har du aldrig varit här tidigare?

Marlowe Nej, aldrig.

1 Men jag är säker på att jag har sett dig någonstans. Är du säker på att du inte är Will Shakespeare?

Marlowe Absolut. Han är hemma i Stratford.

1 Hur vet du det?

Marlowe Är det här ett korsförhör?

1 Nej, men jag känner igen dig. Om du inte är Will Shakespeare så är du Kit Marlowe, men han är ju död, alltså måste du ändå vara Will Shakespeare. De var lika varandra som tvillingar.

Poley (ropar) Lämna honom i fred.

1 Och vem är du då som kommenderar oss? Känner du den här gynnaren som snackar så fint och ändå påstår att han inte är Will Shakespeare?

Poley (kommer fram. Fru Bull känner sig lättad över hans ingripande.) Jag är en av dem som var med när Kit Marlowe dog. Jag hjälpte mrs Bull att dra i gång den här krogen i hans namn efter det.

2 Då vet du kanske var hans grav finns. Det har jag alltid undrat.

Poley Vad vill du göra där? Pissa på den?

Marlowe Min grav är teatern.

(Alla tystnar.)

1 *(menande)* Han är filosof.

2 Förklara dig, din gynnare.

Marlowe Min grav är teatern. Jag har ingen annan grav och kommer aldrig att ha någon annan grav.

1 Han talar i gåtor.

2 Vi kan inte gissa din gåta, kompis. Ge oss en ledtråd.

Marlowe Teatern har brunnit. Will Shakespeare har gått hem. Det blir inga fler pjäser i Will Shakespeares namn.

Bacon Det här blir intressantare och intressantare.

1 *(förtjust)* Vi närmar oss sanningen! Mera ledtrådar!

Marlowe Jag är död men har ingen grav. Teatern är min enda grav, och därför dör jag aldrig.

2 *(missnöjd)* Det blir konstigare och konstigare. Jag hänger inte med.

Poley (ropar) Jag kan tyda gåtan. Du måste vara Kit Marlowe.

1 Men han är ju död?

2 *(rädd, till Kit)* Då måste du vara hans gengångare.

Marlowe Jag är ingen gengångare. Jag tackar för mig, mina herrar. Föreställningen är slut. Ni ser mig aldrig mer. *(vill gå.)*

1 Stanna! Vänta!

Bacon Ni har verkligen ett mysterium i er krog, fru Bull.

Bull Ja. Jag borde avveckla verksamheten genast.

Poley Nej, Nellie, det här är bara bra för affärerna.

1 Låt oss ta en sak i sänder. Du är inte Will Shakespeare, och Kit Marlowe är död. Är du då Ben Jonson?

2 Han ser inte sån ut, din dummer.

1 Men jag kommer ihåg Kit Marlowe. Det var en liten man av din egen kroppslängd. Är du hans bror?

2 Ge oss fler ledtrådar.

Poley (ropar) Kit, mrs Bull vill att du går. Hon vill inte ha fler mysterier i sin krog.

1 Du kallade honom för Kit! Alltså måste du vara Kit Marlowe.

Marlowe Jag försäkrar er, mina herrar, att Kit Marlowe är död.

Bacon Mannen har rätt. Här är två vittnen som var med om poetens död för tjugo år sedan.

2 Då måste du ändå vara en gengångare.

Marlowe (sträcker fram handen) Ta på mig och känn efter. *(2 tar emot hans hand. De skakar hand.)*

2 Han lever.

1 Kit Marlowe lever!

Poley (ropar) Leve Kit Marlowe!

Bull (ropar) Må den döde poeten leva för evigt!

Poley Skål för Kit Marlowe!

Bacon (deltar i skålen men tveksamt) Ytterst besynnerligt.

Poley Vad då, Sir?

Bacon Det är något som inte stämmer.

Poley Är det möjligen något som kan vara ruttet i er stat?

Bacon Det där lät som ett citat.

Poley Det var det också.
Bacon Av Christopher Marlowe?
Poley Nej. Av William Stanley.
Bacon Jag ger upp. (skall gå. Ser sig om efter Kit, men denne är försvunnen lika oförmärkt som han dök upp. Bacon rycker på axlarna och går ut. Kroglivet fortsätter som om ingenting hänt. Poley blir åter som vilken kroggäst som helst, och fru Bull fortsätter ruljangsen som vanligt.)

Epilog.

Francis Bacon (framför ridån) Jag blev aldrig klok på mysteriet. Jag fann att många misstänkte William Stanley för att vara författaren till William Shakespeares verk, men William Stanleys samtliga verk och efterlämnade dokument förstördes när puritanerna brände hans slott i inbördeskriget. Vi kommer därmed aldrig att kunna få någon klarhet i vilken roll William Stanley spelade i Shakespeares verk. Christopher Marlowes beskyddare Sir Thomas Walsingham avled 1630. Hans grav öppnades 325 år senare, och man hoppades då få någon klarhet i vilken roll han kan ha spelat i Shakespeares verk, då man hoppades hitta eventuella originalmanuskript i hans kista. Emellertid var kistan tom. Sir Thomas låg inte i sin egen grav, och vi blev ännu ett mysterium rikare.

Det enda vi vet säkert om William Shakespeares roll i dramerna som publicerats i hans namn av troligen William Stanley och Sir Thomas Walsingham är, att han faktiskt spelade flera roller i dessa pjäser på teatern.
(bugar sig och går.)

29.5 - 14.6.1998

Göteborg, Stockholm, Sarvslö.